Dziś 12 stron

Cena egz. 10 gr.

Ku[...] Zachodni

»ISKRA«

ROK XXIX | Niedziela 27 lutego 1938 r. | Nr. 57

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61073 | P.K.O. 302.712 | Opłata poczt. wa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do d[...] i przesyłką pocztowa zł. 2.50

Senat zmienia poprawki Sejmu

Sukces min. Poniatowskiego w komisji budżetowej Senatu

WARSZAWA, 26.2. (Tel. wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu senackiej komisji budżetowej poddano pod głosowanie ustawę skarbową wraz z preliminarzem.

Głosowanie poprzedziła dyskusja, która toczyła się przede wszystkim

dookoła Ministerstwa rolnictwa i ministra Poniatowskiego,

który w czasie debat nad budżetem był niejednokrotnie przedmiotem ataków na terenie zarówno Sejmu jak i Senatu, szczególnie ze strony posłów konserwatywnych i zbliżonych do konserwatystów.

Dzisiejsze posiedzenie komisji senackiej przyniosło całkowitą przegraną przeciwników

ministra Poniatowskiego

na terenie Senatu.

Na komisji senator Kwaśniewski zgłosił wniosek, aby przywrócić artykułowi 11 ustawy skarbowej, który mówi o wysokości wyrębów w lasach państwowych, brzmienie rządowe.

Jak już pisaliśmy,

Sejm uchwalił wniosek posła Freymana, zmniejszający znacznie wyręb w lasach państwowych.

Wniosek ten, który poparł również wicepremier Kwiatkowski, został przez komisję przyjęty, która w ten sposób przywróciła art. 11 brzmienie rządowe.

Obalenie przez komisję senacką przyjętej przez Sejm poprawki, ograniczającej wyręb lasów, może być śmiało uważane

jako zwycięstwo min. Poniatowskiego.

W sprawie zgłoszonej poprawki przemawiał również minister Poniatowski, który omówił system gospodarki w lasach państwowych. Minister uzasadniał projektowany wyręb, sprzeciwił się ograniczeniom i zaznaczył, że zawsze istnieje możność kontroli gospodarki w lasach państwowych, a administracja dołoży wszelkich starań, aby tę kontrolę ułatwić.

Na komisji przemawiał również wicepremier Kwiatkowski, poruszając sprawę podatku specjalnego. P. wiceminister oświadczył, że czasowe utrzymanie tego podatku jest konieczne do utrzymania równowagi budżetowej zapewnił jednak,

że na rok przyszły ten artykuł z ustawy skarbowej zniknie.

W głosowaniu komisja senacka przyjęła ustawę skarbową wraz z załączonym preliminarzem. Z poprawek przyjęto poprawkę senatora Zarzyckiego o skreśleniu wpłaty 100 tysięcy złotych do skarbu państwa z państwowej kopalni Brzeszcze. Wpłata ta została rozłożona na „Polmin", „Mościce i „Chorzów".

O skrócony czas pracy w górnictwie

Wytyczne delegacji polskiej do Genewy

WARSZAWA, 26.2. (tel. wł.) Dziś odbyła się w Ministerstwie opieki społecznej pod przewodnictwem podsekretarza stanu Jastrzębskiego konferencja **z udziałem przedstawicieli przemysłowców i górników węglowych,** zwołana celem omówienia stanowiska delegacji polskiej na międzynarodowej technicznej konferencji trójgrupowej w sprawie skrócenia czasu pracy w przemyśle węglowym, która odbędzie się w Genewie w maju rb.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa z głównym inspektorem pracy dyr. Klottem, Ministerstwa przemysłu i handlu z naczelnikiem wydziału węglowego inż. St. Kressuthem przedstawiciele Unji przemysłu górniczo-hutniczego b. minister A. Olszewski dyr. Bajer, dyr. Wieniawa-Chmielewski i Jastrzębowski z centralnego Związku przemysłu polskiego, oraz przedstawiciele robotników pp. J. Stańczyk z Centralnego Związku Górników i W. Sieczko z Związku Górników ZZP.

Na konferencji omówiono sprawy materiałów przygotowawczych, składu personalnego delegacji i ogólnych zasad, — jakie ma reprezentować delegacja polska w Genewie.

Największy polski okręt

WOJENNY „GRYF"

PRZYBYWA WKRÓTCE DO GDYNI.

GDYNIA, 26.2. (tel. wł.) Największy okręt polskiej floty wojennej O. R. P. „Gryf", wybudowany w stoczni Normandy w Hawrze — zakończył pomyślnie wszystkie próby przeprowadzane na wodach francuskich i w najbliższych dniach opuści Hawr, udając się do Gdyni.

Do portu gdyńskiego ORP. „Gryf" przybędzie 4 lub 5 marca.

Największy polski okręt wojenny ma już polską załogę.

Jutro w Hawrze odbędzie się na ORP „Gryf" uroczyste podniesienie bandery.

Zwarty front w obronie szkoły polskiej

Strajk rolny osadników polskich w Paranie

jako protest przeciw zagrożeniu polskich szkół

RIO DE JANEIRO, 26.2. (Tel. wł.) Osadnicy polscy w okolicach miasta Cruz Machado w stanie Parana ogłosili strajk rolny, postanawiając nie zaopatrywać miasta w żywność.

Strajk ten jest wyrazem protestu przeciwko dekretowi rządu stanowego,

który nie pozwala na otwarcie szkół, jeżeli kierownikiem szkoły nie jest urodzony obywatel brazylijski. Następstwem tego dekretu jest unieruchomienie większości szkół polskich w okręgu Cruz Machado.

Spontaniczny strajk protestacyjny osadników polskich sprawił, że miasto Cruz Machado znalazło się pewnego dnia bez produktów wiejskich i dowiódł, jak silny i zwarty jest żywioł polski w tym okręgu.

RIO DE JANEIRO, 26.2. (Tel. wł.) Prezydent Brazylii Gitulio Varga przyjął na audiencji pożegnalnej posła RP Grabowskiego. Podczas dłuższej rozmowy na tematy aktualne, poruszona została również sprawa sytuacji, wytworzonej nowymi dekretami rządu stanowego i położenia ludności polskiej w południowych stanach Brazylii. Prezydent nie pochwalając wielu zarządzeń władz administracyjnych, fałszywie interpretujących nową konstytucję, zapewnił,

że wydany zostanie do wszystkich gubernatorów okólnik, w celu unormowania spraw spornych i uspokojenia ludności pochodzenia obcego.

Osadnictwo polskie w stanie Parana oczekuje z niepokojem zapowiedzianego przez prezydenta Vargasa okólnika, który ma umożliwić otwarcie jeszcze w bieżącym miesiącu szkół polskich.

Czechosłowacja narażona będzie

na błyskawiczny atak wojsk zmotoryzowanych

PRAGA, 26.2. (Tel. wł.) Odbył się tu odczyt gen. Krejczi, szefa sztabu generalnego czechosłowackiego, przeznaczony dla sprawozdawców wojskowych gazet praskich.

Gen. Krejczi oświadczył, że Czechosłowacja musi być przygotowana na

„brutalny i szybko przeprowadzony atak wojsk zmotoryzowanych, wspieranych przez siły lotnicze, uderzające niespodziewanie, bez uprzedzenia".

Ponieważ sojusznicy Czechosłowacji w pierwszych poważnych chwilach po ataku nie będą mogli jeszcze okazać skutecznej pomocy, Czechosłowacja musi przygotować się na odparcie pierwszego ataku własnymi siłami.

Wśród zadań stojących na pierwszym planie, gen. Krejczi wymienił już w dużej części wybudowane umocnienia nadgraniczne, oświadczając:

„Budowa umocnień poczyniła takie postępy, że przyszli wrogowie Czechosłowacji zrobią dobrze, jeżeli się głęboko zastanowią nad tym, czy rzeczywiście opłaci się podjąć atak".

Gen. Krejczi wspomniał również o planie przeniesienia zakładów „Skody" z Pilzna w głąb kraju.

Zwolnienie

RED. BOBIŃSKIEGO

WARSZAWA, 26.2. (Tel. wł.) Na skutek zażalenia, wniesionego w sprawie red. Kazimierza Bobińskiego, sąd apelacyjny w Warszawie na posiedzeniu niejawnym po rozpatrzeniu sprawy, postanowił uchylić środek zapobiegawczy, zastosowany przez s. Janickiego, uznając w pełni za słuszne motywy zażalenia obrońcy red. Bobińskiego, adw. Jerzego Kurcyusza.

Jednocześnie wydano postanowienie natychmiastowego zwolnienia red. Bobińskiego z więzienia.

NIEMCY OBOZEM WOJENNYM

Służba wojskowa 3 lata -- 52 dywizje wojska

BERLIN, 26.2. (tel. wł.) Według niepotwierdzonych dotychczas wiadomości ze strony urzędowej

czas służby wojskowej w Niemczech — przedłużony ma być z 2 do 3 lat.

Obok tego obniżona przed paru miesiącami służba pracy z roku na pół roku,

przywrócona ma być w dawnej wysokości.

Według dalszych wiadomości efektywy armji niemieckiej podniesione być mają do 52 dywizyj.

Według oświadczenia kanclerza Hitlera z 16 marca 1935 r. wynosić miały efektywy armii niemieckiej 12 korpusów, składających się z 36 dywizji.

Jak wiadomo od tego czasu podniesiony został stan armii niemieckiej o 4 dywizje zmotoryzowane i 3 dywizje pancerne.

Obecne wzmocnienie, zapowiedziane zresztą ostatnią mową kanclerza — podnieść miałoby stan armii niemieckiej do 15 korpusów bądź 45 dywizji poza 7 dywizjami pancernymi bądź też zmotoryzowanymi.

Wynika z tego niedwuznacznie, że Niemcy są w bardzo ciężkim położeniu gospodarczym, przedłużając obowiązek służby pracy i służby wojskowej łącznie o półtora roku i

usuwając w ten sposób z rynku pracy półtora rocznika młodzieży.

Jednocześnie jednak Rzesza powiększa wydatnie efektywy armii i gdyby przeciągnięta struna gospodarcza pękła, wywołując wojnę, Niemcy wystąpiły by do niej jako partner bardzo silny.

Teror szaleje

W PALESTYNIE

JEROZOLIMA, 26.2. W Palestynie dokonano nowego aktu terroru. Wielki most pod Junam został wysadzony w powietrze przy pomocy dynamitu. W ten sposób droga z Junam do Affule została przerwana. W pobliżu mostu zaatakowano obóz geometrów, paląc ich namioty i zabierając narzędzia, instrumenty itp.

We wszystkich okolicznych wsiach ogłoszono stan wyjątkowy, posterunki wojskowe zatrzymują i rewidują wszystkie samochody, także przybywające z Syrji i Libanu.

300 tysięcy powstańców w oczekiwaniu...

Przed szturmem na Madryt

Koncentracja wojsk na froncie Guadalajara

300 tysięcy powstańców

PARYŻ, 26.2. (tel. wł.) Bitwa pod Teruelem zakończyła się ostatecznie. Powstańcy obsadzili nowozdobyte pozycje i umacniają się na nich, przeprowadzając jednocześnie oczyszczanie zdobytego terenu z drobnych grup nieprzyjaciela.

W ciągu dnia wczorajszego wzięto do niewoli kilka drobnych oddziałów i znaleziono kilka większych kryjówek z bronią i amunicją.

W kołach neutralnych obserwatorów liczą się obecnie z rychłym rozpoczęciem wielkiej ofensywy gen. Franco na Madryt, ofensywy, która ma zadać decydujący cios stolicy Hiszpanii i czerwonemu rządowi.

Sądząc z koncentracji olbrzymich ilości wojsk, uderzenie nastąpi na froncie Guadalajara, a więc główny atak na Madryt pójdzie od strony północnej.

Jednocześnie wojska powstańcze znajdujące się u granic przedmieść madryckich rozpoczną bezpośredni atak na miasto.

Według półoficjalnych danych gen. Franco skoncentrował na froncie Guadalajara i na froncie ściśle madryckim **około 300.000 armię. Wojska te są wypoczęte, gdyż nie uczestniczyły w walkach od czasu rozgromienia czerwonych w Asturii.**

Tu też zgromadzono wielkie ilości materiału wojennego.

Ofensywa na Madryt ma się odbyć błyskawicznie, ażeby nie pozostawić czerwonym czasu na zniszczenie miasta przed wycofaniem się.

„DYNAMITEROS" DZIAŁA

PARYŻ, 26.2. (tel. wł.) Z Barcelony donoszą, że wojska czerwone wysadziły znów w powietrze trzy bloki mieszkalne w Carabanchel Bajo pod Madrytem, **w których znajdowały się placówki powstańcze. W gruzach zniszczonych — przez miny budynków zginęło kilkudziesięciu powstańców.**

Po wybuchu nastąpił atak czerwonej piechoty, która dotarła aż do szpitala w Carabanchel.

Prawo do zaopatrzenia posiadają tylko osoby

odznaczone Krzyżem Niepodległości

WARSZAWA, 26.2. (PAT) W związku z ogłoszonym w Dzienniku Ustaw RP nr 8 dnia 9 lutego 1938 roku rozporządzeniem ministra spraw wojskowych **o sposobie udowodnienia czynnego udziału w walkach o niepodległość państwa polskiego** — Ministerstwo spraw wojskowych **wyjaśnia** co następuje:

1) Prawo do zaopatrzenia posiadają wyłącznie osoby **odznaczone Krzyżem Niepodległości** (z mieczami lub bez) oraz wdowy i sieroty po nich. **Jako legitymacja służy dyplom** Krzyża Niepodległości. **Żadnych podań** o dalsze zaświadczenia w tej sprawie do wojskowego biura historycznego składać nie należy

2) **Służba w wojsku** polskim od listopada 1918 roku **nie uprawnia do korzystania z dobrodziejstw ustawy z dnia 2 lipca 1937 roku, mówiącej o zapewnieniu** pracy i zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość państwa polskiego. W związku z tym składanie w tej sprawie jakichkolwick podań do wojskowego biura historycznego jest bezcelowe i **podania** te pozostaną bez odpowiedzi.

3) do wojskowego **biura historycznego** należy kierować jedynie **podania o stwierdzenie** służby w: organizacji **bojowej PPS, Związku** Walki Czynnej, **Związku** Strzeleckim, Strzelcu, **Armii Polskiej — tajnej organizacji w latach 1910—1914, Polskich** Drużnach Strzeleckich, Drużynach Bartoszowych, **drużynach** tow. im. **Kościuszki, Drużynach Podhalańskich pogotowiu bojowym PPS, oddziale Mikulinieckim**, Polskiej Organizacji Wojskowej oraz Sokolich Drużynach Polowych.

We wszystkich innych sprawach należy zwracać się bezpośrednio do archiwum wojskowego w Warszawie przy ul. Zakroczyńskiej nr 1 z wyjątkiem oddziałów wielkopolskich i pomorskich, dla których zaświadczenia wydają placówki wojskowego biura historycznego przy dowództwach okręgów korpusów w Poznaniu i Toruniu.

Budowa kolei elektrycznej

między Siemonią a Czeladzią

Projekt budowy kolei elektrycznej z Siemoni do Czeladzi, długości około 13 kilometrów wchodzi powoli w stadium realizacji. Jak pisaliśmi, kolej budować ma „T.E.P." „Towarzystwo Eksploatacji Piasku", dle celów przemysłowych, za do „TEU-u" — Tow. „Saturn" i „Czeladź", które sprowadzany piasek zamierzają zużytkować głównie do t. zw. „podsadzki".

Projekt budowy istnieje już od kilku lat, jednak dotąd budowa nie mogła być rozpoczęto z powodu przeszkód natury formalnej.

Jak już pisaliśmy, władze wywłaszczyły grunta przeznaczone pod budowę, dotąd jednak sprawa ta nie została załatwiona ostatecznie.

Przygotowania do budowy są już dawno ukończone, jednak ścisłego terminu rozpoczęcia budowy „T.E.P." nie może jeszcze określić.

Na przeszkodzie stoi jeszcze sprawa wykupna gruntów pod trasę kolei.

T.E.P. ma nadzieję, że przeszkoda ta zostanie już wkrótce usunięta i jeszcze w bieżącym sezonie roboty zostaną rozpoczęte.

Trzeba dodać, że będzie to kolej normalnotorowa, przy czym przy budowie jej spodziewane jest zatrudnienie około 700 bezrobotnych.

Magistrat udziela

ZAPOMÓG NA... ZABAWY

PORTO ALEGRO, 26.2. — Donoszą z Rio de Janeiro, że karnawał, w tym roku będzie bardzo huczny, gdyż magistrat miasta uchwalił kredyt w wysokości pół miliona milrejsów na zapomogi klubom karnawałowym.

Po 17 latach

WYJĘTO MU KULĘ

INOWROCŁAW, 26.2. (tel. wł.) W szpitalu w Inowrocławiu poddano operacji 47-letniego Starczewskiego, który skarżył się na wrzód na łopatce. Po dokonaniu zabiegu okazało się, że wrzód spowodowany został tkwiącą w ciele kulą karabinową, jaką Starczewski został postrzelony w czasie wojny w 1917 roku.

Epidemia szerzy się

WŚRÓD DZIECI W CZĘSTOCHOWIE

CZĘSTOCHOWA, 26.2. (Tel. wł.) W okresie od 23 stycznia do 22 lutego stwierdzono w Częstochowie 10 wypadków zapalenia opon mózgowych wśród uczącej się młodzieży.

Ze względu na zaraźliwy charakter tej choroby miejskie władze sanitarne przeprowadziły ścisłą izolację nie tylko chorych, lecz i wszystkich dzieci z mieszkań, nawiedzonych przez groźną chorobę i roztoczyły troskliwy nadzór nad młodzieżą szkolną. Lokale szkół powszechnych, do których uczęszczały chore dzieci, poddane zostały dezynfekcji formalinowej.

Poza tym nakazano lekarzom i higienistkom szkolnym sprawdzać przyczynę nieobecności każdego dziecka w szkole.

Zamknięto na okres dwutygodniowy szkoły nr 6 i 2 oraz filię szkoły nr 4.

Również we wsi Zawada, niedaleko Mstowa pod Częstochową stwierdzono 3 wypadki choroby zapalenia opon mózgowych. Władze administracyjno-sanitarne niezwłocznie wydały odpowiednie zarządzenia zapobiegawcze.

Zyd zastrzelił Polaka

W PIŃSKU

W nocy z 21 na 22 lutego dokonano w Pińsku zbrodni. Żyd, nazwiskiem Byk zastrzelił Polaka Szatyńskiego, — pracownika fryzjerskiego.

Zbrodni dokonano przed lokalem Zw. Rezerwistów przy ul. Szkolnej.

Żyd strzelił do Szatyńskiego z rewolweru, raniąc go śmiertelnie. Szatyński, przeniesiony do szpitala zmarł tejże nocy. Zbrodniarza aresztowano.

Pogrzeb śp. Szatyńskiego odbył się w Pińsku 23 lutego.

Z katedry w Teruelu zginęła

ZABALSAMOWANA GŁOWA BISKUPA

PARYŻ, 26.2. Prasa paryska donosi z Teruelu, że z sali obrad kapituły miejscowej katedry zniknęła bez śladu cenna relikwia, mianowicie zabalsamowana głowa b. biskupa Teruelu, Jör Sanhe z Mauroz, przechowywana tam od 500 lat.

Biskup Teruelu i Balearów Mauroz został w roku 1429 wybrany na papieża lecz wyboru tego nie przyjął, aby pozostać w swojej diecezji. Po zgonie jego, który nastąpił znacznie później, ciało jego i oddzielnie głowa zostały zabalsamowane, a głowa umieszczona w cennej urnie renesansowej spoczywała w katedrze od 16-go wieku.

Obecnie po zajęciu Teruelu przez wojska gen. Franco, przedstawiciele duchowieństwa, którzy powrócili do Teruelu, stwierdzili brak relikwi.

Zapisz się na członka

P. M. S.

H. RABL 41)

POŻAR W LONDYNIE

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA

Czy pan Rummy umie grać w krikieta? Nie, tę grę zna tylko ze słyszenia, natomiast gra nieźle w tenisa. Okazało się, że Janek uprawia z zapałem ten sport. Pogrążyli się obaj w fachowej rozmowie, padały raz po raz nazwiska słynnych tenisistów, z których Rummy znał wielu osobiście. Skolei pokazał chłopakowi kilka najłatwiejszych a efektownych sztuczek, których się nauczył od swoich kolegów. Janek był w siódmym niebie, gdy parę z nich udało mu się powtórzyć.

Konstancja nie brała udziału w rozmowie. Widziała, że Heda zaciekawił nie słychanie chłopca, opanowując jego wyobraźnię i czuła, że wzbiera w niej gorycz, której się wstydziła w głębi duszy tym więcej, że w żaden sposób nie mogła jej stłumić.

Heda też spostrzegł, że wywarł na Janku silne wrażenie — był szczęśliwy i dumny.

— Chcesz zobaczyć moją sztuczną czaszkę? — zapytał nagle.

Czaszkę, która się zapalała wewnątrz rożnokolorowymi światełkami, gdy Rummy tego chciał; czaszkę, która w mniemaniu chłopca była istnym cudem.

Zgodził się skwapliwie i wszyscy poszli na górę.

W pokoju Hedy już pracował John, szykując do podróży kostiumy i rekwizyty. Skłonił się uprzejmie, obrzucając Konstancję przelotnym spojrzeniem. Wyglądało na to, że się nie poznali wzajemnie.

Sztuczna czaszka leżała na stoliku obok specjalnego pudła, w którym ją przewożono. Rummy chciał zademonstrować magiczną czaszkę, lecz Janek zapytał, czy nie można zasłonić pierwej okien i gdy uzyskał pozwolenie, sam zaciągnął grube szczelne firanki. Wówczas Heda włożył sztuczną głowę, która się świeciła naprzemian zielonym, czerwonym, żółtym i fioletowym światłem. Uradowany chłopak zachwycał się głośno.

Nagle rozległ się cichy trzask i na suficie zapaliły się lampy.. Przy wyłączniku stała Konstancja.

— Już czas na ciebie, Janku — powiedziała zimno, prawie nieprzyjaźnie. — Pożegnaj się z panem.

Chłopak odłożył na bok gitarę, na której pobrzękiwał cicho i spojrzał błagalnie na Konstancję.

— Jeszcze chwileczkę, proszę pani, chciałbym zobaczyć jak się zapala te kolorowe światełka.

Rummy zdjął czaszkę i pokazał maleńki aparat elektryczny — cud techniki w swoim rodzaju.

Janek wyjął z kieszeni blok i ołówek, z którymi nie rozstawał się obecnie i słuchając tłumaczeń Hedy, narysował schemat miniaturowego aparatu oraz dowcipnej, pomysłowej sieci połączeń.

Dopiero na powtórne upomnienie Konstancji przypomniał sobie, że o siódmej miał się spotkać z Markiem i że do wyznaczonej godziny brakowało zaledwie dziesięć minut.

— Szkoda, że już muszę odejść — powiedział smutnie — ale... ale czy będę mógł jeszcze raz przyjść?

Heda spojrzał na Konstancję — spotkał aż nadto wymowny wzrok.

— Nie wiem... — odrzekł trochę niepewnie — nie wiem, czy to się uda, bo jutro rano muszę wyjechać do Amsterdamu.

— O, jaka szkoda! — zawołał Janek ze szczerym żalem. — Ale gdyby pan jeszcze raz przyjechał do Londynu, czy mógłbym znów przyjść?

— No, oczywiście! — odpowiedział Heda i tak mocno uścisnął chłopca za rękę, że ten ledwo powstrzymał okrzyk bólu.

Po wyjściu Janka Konstancja zatrzymała się jeszcze na chwilę.

— Więc spełniłam twoją prośbę — powiedziała sucho.

— O, tak! Dziękuję z całego serca. Wspaniały chłopak! — Westchnął i dodał w zamyśleniu: — Wszystko byłoby inaczej, gdyby..

Urwał nagle i odwrócił się — nie chciał, by w tym momencie ujrzała jego twarz.

(C. d. n.)

„Zjednoczmy się, jeżeli umrzeć nie chcemy"

KŁÓTNIE O ZGODĘ WE FRANCJI

(Od własnego korespondenta)

Paryż, w lutym.

Coraz częściej i coraz szerzej propagowane jest w społeczeństwie hasło zgody. Zdaniem wszystkich wybitnych polityków i dziennikarzy stanowi to nawet najdonioślejszy dziś postulat, najspieszniejszego wprowadzenia w czyn wymagający. Argumenty, na rzecz tak oczywistej prawdy przytaczane, są aż niepokojąco wymowne.

A więc:

chroniczne zatargi strajkowe rujnują byt gospodarczy całego narodu, gdyż powodują kurczenie się produkcji przemysłowej i deficyt bilansu handlowego; zaufanie do franka, wyczerpanego silnymi upustami „złotej krwi", słabnie w kraju i zagranicą, pobudzając bardzo płochliwy kapitał do masowej emigracji; zdecydowanie wrogi stosunek wzajemny poszczególnych klas społecznych i bloków partyjnych wytwarza stan podniecenia, ułatwiający zamachową akcję rewolucyjną. Nad wszystkim zaś góruje złowróżbne „widmo wojny", coraz uporczywiej krążące wzdłuż granic Francji. W tych warunkach pokój wewnętrzny powinien być najprostszym i koniecznym odruchem narodowego instynktu samozachowawczego.

„Zjednoczmy się, jeżeli umrzeć nie chcemy!" — ostrzega Flandin, ex-premier i prezes stronnictwa centrowej „Alliance Democratique". Programowa wszakże platforma przez niego proponowana, wywołuje tyle i tak ostrych sprzeciwów różnorodnych, że czyni zjednoczenie się w tych ramach mniej niż nieprawdopodobne! Flandin jest gorącym zwolennikiem porozumienia zarówno z Berlinem jak i z Rzymem,

zwalcza natomiast energicznie tezę współpracy z Moskwą, co bynajmniej nie odpowiada koncepcjom wielu polityków francuskich nawet prawicowych, pomijając już antyfaszystowską i prasowiecką lewicę.

Flandin mocno podkreśla narodowy charakter tego zjednoczenia się i wyklucza wszelki w nim udział komunistów ze względu na zbytnią ich uległość nakazom bolszewickiego internacjonału.

Wręcz odmienne są zasady, którymi kieruje się inny, niemniej gorliwy i ambitny apostoł zgody, Reynaud, partyjny kolega Flandina i jego rywal polityczny. Za najpilniejszy nakaz dnia uważa on „jednomyślność narodową" ale w gabinecie, który byłby jej wyrazem, nie ma wcale miejsca dla prawicowców,

podczas gdy komuniści otrzymaliby aż kilka tek.

Reynaud pragnie bowiem osiągnąć tę jednomyślność za pomocą rozszerzenia obecnej większości „frontowej" w kierunku stronnictw centrowych. Reynaud zabiega o stworzenie „gabinetu francusko-rosyjskiego", złośliwie twierdzą jego antagoniści, ponieważ wytrwale broni on paktu z Moskwą, jako tradycyjnej w dyplomacji Paryża przeciwwagi berlińskiej polityki mocarstwowej. Jednomyślność, tak... „subiektywnie" zrozumiana, jest zbyt niepopularną nawet w niektórych ugrupowaniach „frontowych", aby mogła służyć za program zgody.

Wciąż powracająca fala strajków, częściowo znów przyjmujących okupacyjne formy; głębokie rozdźwięki, zaznaczające się w łonie komisji parlamentarnej, która ma sobie powierzone zredagowanie nowego „statutu pracy"; lekceważenie decyzji arbitrów przy zatargach pomiędzy fabrykantami a robotnikami, świadczące o wątpliwej wartości praktycznej tego statutu; demagogiczne wystąpienia „sezetowców",

domagających się strukturalnych reform ekonomiczno - socjalnych już nawskroś marksistowskich — wszystko to stanowi niepomyślną wróżbę dla tego „pokoju społecznego", którego uzyskanie miało przecież być głównym zadaniem gabinetu Chautemps'a.

Cała Francja szczerze pragnie zgody. Ale niemal każdy polityk inną ma jej formułę. Stąd — kontrwersje, polemiki, dyskusje. Długie, namiętne i — ze względu na sytuację międzynarodową — inaczej nie wskazane. Bo, gdzie dwóch się kłóci, tam trzeci zawsze korzysta. Pocieszającym jest objaw, że coraz więcej Francuzów rozumie, że nie wolno dopuszczać do narzucenia społeczeństwu zgody właśnie przez tego... „trzeciego".

A. T. E.

SPUŚCIZNA KAROLA HUBERTA ROZTWOROWSKIEGO

Na zdjęciu fragment z „Niespodzianki" Karola Huberta Rostworowskiego, której premiera odbyła się w tych dniach na scenie Teatru Miejskiego w Poznaniu, w związku z uczczeniem pamięci wielkiego pisarza i dramaturga polskiego.

Podziękowanie Ligi M. i K

DLA SZEFA OZN.

Zarząd główny Ligi Morskiej i Kolonialnej nadesłał na ręce szefa OZN. gen. Skwarczyńskiego pismo treści następującej:

„Zarząd główny Ligi Morskiej i Kolonialnej uważa za swój obowiązek wyrazić panu generałowi, jako szefowi OZN. najserdeczniejsze podziękowanie i wyrazy głębokiego uznania za wysunięcie w ostatnim jego przemówieniu na czoło tez programu Obozu zagadnień emigracyjno - kolonialnych i konieczności ekspansji Polski.

Jednocześnie pragniemy zapewnić pana generała, że Liga Morska i Kolonialna, która w swoich szeregach zrzesza najszersze masy społeczeństwa niezależnie od poglądów społecznych i politycznych — pełnić będzie nadal sw... służbę dla uzyskania lepszych w... dla naszego narodu".

Proces „Dz. Wileńskiego"

ODBĘDZIE SIĘ 21 MARCA B. R.

Ukończone zostało śledztwo w sprawie Aleksandra Zwierzyńskiego, wydawcy zawieszonego przez władze „Dziennika Wileńskiego", oraz zawieszonego w czynnościach docenta Uniwersytetu Stefana Batorego, — Cywińskiego.

Jak wiadomo obaj oskarżeni odpowiadać mają z art. 152 k. k. (o obrazę narodu polskiego). Akt oskarżenia został już doręczony.

Termin rozprawy, która odbędzie się w Wilnie, wyznaczono na 21 marca br.

JUBILEUSZ OJCA WŁODZIMIERZA LEDÓCHOWSKIEGO

W tych dniach upłynęło 23 lata od chwili wyboru na generała Towarzystwa Jezusowego (OO. Jezuitów) duchownego polskiego, O. Włodzimierza Ledóchowskiego. Reprodukowana przez nas podobizna O. Ledóchowskiego jest miniaturą pędzla znanej polskiej artystki miniaturzystki Kazimiery Dąbrowskiej, wykonaną niedawno w Rzymie i stanowiącą jedyny portret O. Ledóchowskiego.

Dzisiejszy kongres Stronnictwa Ludowego

Wnioski, pogłoski i fakty

Po zakończeniu rozprawy budżetowej w Sejmie zainteresowanie kół politycznych zwróciło się ku rozpoczynającemu się jutro kongresowi Stronnictwa Ludowego w Krakowie. Na temat uchwał tego kongresu i wyborów nowych władz Stron. Ludowego krążą w prasie różne domysły i pogłoski.

REZOLUCJE NOWOSIELECKIE

Przygotowane dla kongresu rezolucje mają jak słychać, być rozwinięciem głośnych rezolucji nowosieleckich z 1936 r. w których naczelne miejsce zajmowała gotowość chłopów do stanięcia obok armii w pracy dla państwa. W dalszym ciągu będą podkreślane postulaty reformy wyborczej i wyborów „od stóp do głowy", czyli od gromady po przez gminę i rady powiatowe do Sejmu i Senatu.

BEZ GOŚCI

Kongres będzie miał charakter ściśle zamknięty. Nie są przewidziane przemówienia żadnych ewentualnych kombatantów i sojuszników, ani z lewej, ani z prawej strony. Z przemówieniem wystąpi tylko przedstawiciel „Wici", jako organizacja młodzieży ściśle związanej ze Stronnictwem Ludowym.

Zarząd główny Stronnictwa Pracy — wysyła tylko pismo powitalne do prezydium kongresu. PPS, jak słychać, ograniczy się do depeszy.

SPRAWY PERSONALNE

Kongres będzie zakończony wyborami Na ten temat pisze „Kurier Polski":

„Koła poinformowane nie ukrywają, że ruch ludowy ma do zwalczenia poważne trudności personalne. Jutrzejsza niedziela da odpowiedź, kto stanie na czele Stronnictwa „a kto usunie się z kierowniczego stanowiska. Są czynione wielkie wysiłki, aby ster ruchu ludowego pozostał w rękach dotychczasowych".

„MŁODA WIEŚ" I „MŁODA POLSKA"

Przechodząc od kongresu na szerszy teren wsi, należy zwrócić uwagę na audiencję na Zamku p. Gierata, prezesa zarządu głównego Centralnego Związku „Młodej Wsi". O tej audiencji ogłosił Związek „Młodej Wsi" oficjalny komunikat, który brzmi:

„Dnia 16 lutego rb. w godzinach popołudniowych Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na dłuższym posłuchaniu prezesa naszej organizacji, kol. Stanisława Gierata. Kol. Gierat informował Pana Prezydenta o obecnie wytworzonej sytuacji młodzieży wiejskiej w Polsce i na tym tle o roli wychowawczej Centralnego Związku Młodej Wsi. Następnie kol. prezes przedłożył opinię Związku w sprawie prób podejmowanych w celu wytworzenia warunków, sprzyjających współpracy między pokrewnymi organizacjami młodzieży. Pan Prezydent, który zawsze z dużym zainteresowaniem i troską odnosi się do młodego pokolenia, pilnie obserwując jego rozwój i poczynania ideowe, obiecał rozpatrzyć postulaty, przedstawione przez kol. Gierata".

O jakich warunkach współpracy i z jakimi organizacjami mówił p. Gierat? Chodzi tu głównie zapewne o Związek „Młodej Polski" i zespolone z nim „zielone koszule", a pośrednio także i „Służbę Młodych". Potwierdzeniem tego przypuszczenia jest wiadomość, że Zw. „Młodej Polski" ma wystąpić w najbliższych dniach z deklaracją programową w formie broszury p. J. Rutkowskiego pt. „Walka o przełom".

Wczoraj i dziś

W kalejdoskopie wydarzeń i wspomnień

Sinclair Lewis — 100 lat temu — Ossietzky — Wiera Zasulicz — Farrere i Carpantier

Sinclair Lewis, pierwszy pisarz amerykański, który uzyskał nagrodę Nobla, przyjął obecnie wybór na członka amerykańskiej Akademii literatury i sztuki.

Przed dwunastu laty, gdy proponowano mu wstąpienie w szeregi członków Akademii, Lewis odrzucił tę propozycję z oburzeniem, oświadczając, że

Akademia, podobnie jak inne tego rodzaju instytucje literackie, „powstaje tylko w tym celu, aby zamienić pisarzy w posłusznych eunuchów".

W owym czasie autor „Babbita" stał u szczytu swej sławy i ściągał na siebie oburzenie obywateli z prowincji, których tak dosadnie odmalował w swych powieściach. W 1926 roku Lewis ku ogólnemu zdumieniu odmówił przyjęcia przyznanej mu nagrody w sumie 1.000 dolarów, motywując swą odmowę tym, że tego rodzaju „instytucje prywatnej cenzury zmuszają pisarzy do posłuszeństwa i bezpłodności"...

Od tego czasu jednak wiele się zmieniło... Oporny duch Lewisa począł słabnąć.. Przed dwoma laty Sinclair Lewis zgodził się wstąpić do narodowego instytutu literackiego, obecnie zaś wchodzi do Akademii.

—

„Wkrótce wstąpimy w piąty dziesiątek nowego wieku. Cóż nam przyniesie drugie półwiecze? Jakież perspektywy otwiera przed nami?... Niestety! Na horyzoncie nie widać nic radosnego... Zmordowana, wyczerpana Europa napróżno szuka dróg, na których można byłoby zapomnieć o straszliwych przelewach krwi, które wstrząsnęły nią do głębi. Życie z każdym dniem staje się droższe i trudniejsze. Rozkład życia rodzinnego, upadek obyczajów i zasad moralnych, osłabienie wiary — oto charakterystyczne cechy naszej epoki.

Młodzież nie garnie się do pracy, woli bawić się i tańczyć. Myśl zwraca się tylko ku wynalazkom mechanicznym i trzeba przyznać, że w dziedzinie rozwoju techniki osiągnęliśmy bajeczne rezultaty!...

W wielkich miastach współczesnych życie stanie się wkrótce nieznośne z powodu wielkiego hałasu, ruchu i pośpiechu, a mieszkańcom Paryża i Londynu dziś już grożą z tych samych przyczyn choroby na tle nerwowym i psychicznym. Ludzkość niechybnie z utęsknieniem marzyć będzie o dawnym, błogim życiu naszych przodków!?...

Cóż za pesymistyczny obraz!.. Z jaką przenikliwością przedstawiono w tych kilku wierszach wszystkie wady współczesnego życia!.. Trafność diagnozy poprostu zdumiewająca!..

Ale bardziej zdumiewający jest chyba fakt, że ustęp ten pochodzi z artykułu umieszczonego w „Journal de Debats" z.. roku 1838-go!.. A więc z przed stu laty!..

A nam się zdaje, że nasi dziadkowie żyli tak sielankowo: — bez aeroplanów, bez radia, bez cocktaillów, bez jazz-bandu, bez Freuda i dyktatorów...

—

Carl v. Ossietzky — jak krążą wieści — ma być wkrótce wypuszczony na wolność i wysłany z Niemiec.

Wydawcy oczekują od niego spowiedzi na temat jego przeżyć w Trzeciej Rzeszy. Ale ponieważ przed opuszczeniem Niemiec Ossietzky będzie musiał zobowiązać się pisemnie do zachowania milczenia, więc o jego sensacyjnych zwierzeniach nikt się nie dowie.. Znakomity pisarz i publicysta zamierza osiedlić się na stałe w Szwajcarii, by tam zakończyć szereg prac, rozpoczętych jeszcze przed aresztowaniem. Obecnie Ossietzky przebywa w jednym z sanatoriów berlińskich, gdzie odwiedził go niedawno pewien francuski dziennikarz.

Podczas rozmowy z dziennikarzem Ossietzky rzekł:

— Marzę o tym, by uzyskać nagrodę Nobla... To się panu wyda może dziwne, ale chodzi mi nie o tę nagrodę, którą uzyskałem, ale o inną.. Nie o nagrodę pokojową, lecz literacką. Ale, niestety, wiem że marzenia te nigdy się nie spełnią...

Jak wiadomo i o czym wczoraj donosiliśmy — Ossietzky ma wiele kłopotu z tą nagrodą. Pełnomocnik jego skradł blisko 100.000 marek.

Przed kilku dniami minęło 60 lat od dnia, w którym Wiera Zasulicz dokonała zamachu na Trepowa. Działo się to dnia 7 lutego 1878 roku. Wiera Zasulicz zgłosiła się na audiencję i strzeliła do niego z rewolweru. Liczyła ona wtedy zaledwie 22 lata. W kwietniu tegoż roku zamachowczyni na życie prezydenta Petersburga stanęła przed sądem przysięgłych. Był to pierwszy i ostatni proces polityczny w Rosji, rozpatrywany przez sąd przysięgłych.

Nic dziwnego, albowiem sąd uniewinnił Wierę Zasulicz...

W ówczesnych warunkach rosyjskich uniewinnienie tej, która dokonała zamachu na życie prezydenta stolicy, generała Trepowa było, oczywiście, faktem niesłychanym. Po wyjściu na wolność Wiera Zasulicz uciekła za granicę.

—

Claude Farrere wydał nową książkę p. t. „Siły duchowe Wschodu". Książka ta poświęcona jest Indiom, Chinom, Japonii i Turcji.

—

John Carpantier napisał powieść o królu Jerzym VI-ym. Nie jest to panegiryk, lecz biografia żywego człowieka, którego nękały choroby, lecz który potrafił dzięki wielkiej sile swej woli przezwyciężyć wszelkie cierpienia fizyczne i moralne. Autor podaje mnóstwo nowego materiału o roli, jaką odegrała królowa Mary w czasie dynastycznego kryzysu. Okazuje się, że gdyby nie jej wpływ, książę Yorku nie zgodziłby się na przyjęcie korony...

RUDYARD KIPLING

WIELKIE OKRĘTY

Gdzież to płyniecie, wielkie okręty?
Jaki jest dla was pomyślny wiatr?
— Wszędzie wieziemy czarne diamenty —
Węgiel z twych kopalń, — w szeroki świat.
— Jakie jest waszej podróży hasło?
Fale dlaczego pruje wasz ster?
— Chcemy ci przywieźć jaja i masło,
Jabłka i zboże, mięso i ser.
— Czy wędrujecie po niedaleko?
Gdzie się zamyka tułaczki krąg?
— W portach Vancouver, w Melbourne, w Quebec'u
Czeka nas Hobart, Bombay, Hong - Kong.
— Jeśli coś złego z wami się stanie,
Wielkie okręty, śród burz i skał...
— Kawy nie będziesz pił na śniadanie,
Ciastek, herbaty nie będziesz miał.
— Mam więc się modlić, wielkie okręty,
O dobrotliwość bezwietrznych fal?
— Nie są nam straszne morskie odmęty:
Myśmy z żelaza, zakuci w stal!
— Mam więc zbudować jasne latarnie,
Wysłać pilotów, strzec waszych dróg?
My omijamy rafy bezkarnie,
Mamy bez liku pilotów — sług.
— Cóż mam uczynić, skarby bezcenne,
Wielkie okręty, zwycięzcy burz?
— Wyślij z tych portów statki wojenne
By pilnowały twych wielkich mórz.
Bo te podróże nasze po świecie
Muszą mieć spokój bezkresnych wód:
Naszym ładunkiem — chleb, który jecie, —
Gdy nas co wstrzyma — poznacie głód!

Sanatorium dla milionerów

Kuracjusze będą piłować i rąbać drzewo

Mogłoby się wydawać dziwnym, iż spragnieni kuracji odpoczynkowej milionerzy amerykańscy szukają i — co ciekawsze — znajdują ją w Europie, ale tak jest. Oto lekarz nowojorski, dr Lionel Strangford, nabył zamek Emslieb pod Salzburgiem (Austria), gdzie urządza

swoisty zakład odpoczynkowy dla milionerów,

swoich rodaków. Zamek przebudowany jest wewnątrz gruntownie, dopasowany do zachcianek i gustów magnatów z Dollaryki, tak, iż w lecie bieżącego roku otworzy już swoje podwoje dla pacjentów.

Dr Strangford, który zna dobrze obyczaje i psychikę swoich rodaków, zaprowadza w sanatorium regime specjalny, w którym wykluczone będzie wszystko, co choćby zdaleka mogło nasuwać myśl o businnesie. Pacjentom nie wolno będzie czytać dzienników, dysponować papierem do pisania,

nawet pióra wieczne i ołówki ulegają konfiskacie

na czas pobytu w murach sanatorium.

Aby oddalić od swoich gości wszystko, co mogłoby ułatwić jakikolwiek kontakt ze światem zewnętrznym, dr Strangford usunął telefon, ba, zarządził nawet, aby goście-pacjenci nie podawali swoich prawdziwych nazwisk, ale zapisywali się pod jakimś pseudonimem również w rozmowie z sąsiadami nie wolno im ujawniać swojego nazwiska.

Ale co mają robić cały dzień ludzie przyzwyczajeni do business'u, do gorączkowej pracy i pogoni za interesami? Jeść, pić, spać — to trochę za mało. Dr Strangford sięgnął tutaj po przykład i wzór do zamku w Doorn, gdzie przebywa Wilhelm II; zalecił swoim pacjentom

rąbanie i piłowanie drzewa,

co według niego doskonale wpływa na stan zdrowia i usposobienie pacjenta i uspokaja nerwy.

Jeśli komuś z milionerów ten tryb życia przypadnie tak bardzo do gustu, iż nie będzie chciał się z nim rozstać, dr Strangford ofiaruje mu za pewną cenę działkę gruntu w pobliżu zamku, na której

będzie mógł wybudować sobie wygodny cottage.

Optymizm dra Strangforda sięga tak dalego, iż sądzi on, że w niedalekim czasie powstanie w okolicy Emslieb cała kolonia willowa zamieszkana przez milionerów amerykańskich.

Po zgonie zasłużonego żołnierza

Ś. P. GEN. MAKSYMOWICZA-RACZYŃSKIEGO (ROKITY)

Zmarły we środę w Berlinie śp. gen. brygady Włodzimierz Maksymowicz-Raczyński urodził się przed 47 laty w Przemyślu.

Po ukończeniu szkoły średniej w Krakowie studiował prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Od r. 1910 pracuje w tajnej organizacji „Armia Polska". W r. 1912 wstępuje do Polskich Drużyn Strzeleckich w Krakowie, a we wrześniu 1914 r. do 5 pp. Leg.

W dniu 9.10-1914 r. rozkazem dowództwa Pierwszej Brygady Legionów mianowany zostaje porucznikiem. Jako porucznik, a następnie jako kapitan dowodzi kompanią i batalionem. Bierze czynny udział m. in. w bitwach pod Winiarami, Krzywopłotami, Łowczówkiem, Kostiuchnówką i in.

W lipcu 1917 r. zmarły został internowany w Beniaminowie.

Po odrodzeniu Polski mianowany zostaje majorem i jako dowódca 10 pułku walczy na froncie. W 1930 r. mianowany został generałem brygady.

Zmarły odznaczony był orderami: Virtuti Militari V klasy, Krzyżem Niepodległości, orderem Odrodzenia Polski 3 i 4 stopnia, 4-krotnym Krzyżem Walecznych, złotym Krzyżem Zasługi, odznaką Pierwszej Brygady, za Wierną Służbę.

Zmarły był ostatnio dowódcą polskiej broni pancernej.

Tajemnicza epidemia

W PRUSACH WSCHODNICH

W Prusach Wschodnich wybuchła wśród bydła tajemnicza epidemia, wywołana, jak wykazały badania, przez rodzaj pasożyta wielkości ok. pół milimetra, który, wchłonięty z pokarmem, po przejściu szeregu stadiów pośrednich, dostaje się do płuc i wywołuje ostre zapalenie, na które zwierzę pada. Jak się okazuje, pasożyt ten jest niebezpieczny nie tylko dla krów, ale i dla kóz, kozic, saren, zajęcy, a nawet dla świń i człowieka.

Badaniem pasożyta i walką z nim zajął się profesor uniwersytetu królewieckiego Szyda, który m. in. wykrył, że larwy szkodliwego pasożyta rozwijają się najlepiej na ciężkich gruntach gliniastych, które dłużej zatrzymują wilgoć nieodzowną dla rozwoju larw. Pastwiska na tych gruntach położone są szczególnie niebezpieczne i dlatego należało by na tych pastwiskach trzymać cielęta oddzielnie, aby nie stykały się ze sztukami starszymi, co do których istnieje zawsze przypuszczenie, że mogą być zarażone.

Mozolna praca

TAPICERA

Tapicer Marek Drouin poszczycić się może niełada wyczynem. Po dwuletniej, mozolnej pracy wykonał on portret księcia Edwarda w stroju księcia Walii. Portret ten, utrzymany w naturalnych kolorach, wykonany jest całkowicie z marek pocztowych. Tło portretu tworzy wspaniale oddana katedra Westminsterska. Na oryginalny ten portret, za który zapaleni filateliści ofiarowali mu już sumę 100 tys. franków, zużył Drouin 60 tys. znaczków pocztowych różnych krajów.

Nowe znaczki pocztowe

W FINLANDII

W związku z odbywającymi się w Lahti (Finlandia) międzynarodowymi zawodami narciarskimi wypuszczono w Finlandii trzy rodzaje nowych znaczków pocztowych. Na znaczkach widnieją reprodukcje sportów zimowych. Ogółem poczta fińska wypuściła [illegible]

U progu przedwiośnia gospodarczego

Wiosenne nadzieje i wiosenne kłopoty

Luta zima — tego roku na szczęście dość łagodna — przesiła się właśnie ku przedwiośniu. Nadchodzi marzec, będący okresem przełomowym między zimą a obudzeniem się przyrody do nowego, wiosennego życia. W ślad za nią ruszy i nasze życie gospodarcze.

W roku bieżącym będziemy mieli — wcześniejsze, niż w poprzednich latach, przedwiośnie gospodarcze. „Martwy sezon" robót publicznych jest już na ukończeniu.

Zapowiedział to w Sejmie wicepremier Kwiatkowski.

„Resorty rządowe — oświadczył — uruchomią szereg prac już od dn. 10 marca"

W ciągu też marca wpłynie w obrót poważna kwota 100 milionów złotych w formie zaliczki dla przedsiębiorstw przemysłowych, pracujących czy to dla inwestycji komunikacyjnych, czy też w zakresie robót energetycznych, bądź wreszcie związanych z rozbudową przemysłu w okręgu centralnym. Również w marcu — zapowiedział wicepremier Kwiatkowski — uruchomione zostaną ponadto prace, wykonywane przy pomocy Funduszu Pracy.

I jeszcze jedna ważna zapowiedź padła z ust sternika naszej polityki gospodarczo-finansowej:

oto „potrzeby surowcowe przemysłu — jeśli idzie o możność zakupu surowców zagranicznych — nie napotkają na żadne trudności, szczególnie trudności dewizowe".

Zbliżamy się zatem szybkimi krokami do wyraźnego natężenia pracy w nowym sezonie, do wykonania dalszego etapu wielkiego planu inwestycyjnego, tak szczęśliwie zapoczątkowanego w roku ubiegłym.

Mamy już wszystkie elementy składowe do realizacji tego planu. Mamy szczegółowo opracowane projekty robót, mamy zapewniony miliardowy kapitał na rok bieżący, który ma służyć wykonaniu tych robót, mamy potrzebną ilość surowców — no i co najważniejsze:

mamy ręce do pracy, rzeszę robotniczą, tęsknie wyczekującą chwili, gdy będzie mogła stanąć do warsztatów pracy.

Niewątpliwie za tą akcją inwestycyjną, prowadzoną przez państwo i jego władze ruszy też i przedsiębiorczość prywatna. Dał też wiceminister wyraz tej nadziei w Sejmie:

„Jeżeli — powiedział — zrealizujemy t. zw. małą reformę podatkową, która zarówno redukuje ciężar pracy w urzędach skarbowych, jak też daje skutki gospodarcze, oraz uzyskamy aprobatę dla kodeksu ulg dla inwestycyj, który w najbliższym czasie przedłożymy Radzie ministrów i izbom ustawodawczym to stworzymy dobrą i właściwą atmosferę dla szerszego rozwoju inicjatywy prywatnej w zakresie inwestycyj przemysłowych i gospodarczych".

W ścisłym oczywiście związku z tendencją do rozwinięcia inicjatywy prywatnej musi pozostawać odbudowa rynku kredytowego. Rynek ten podczas lat kryzysowych znalazł bardzo; kierując się psychozą kryzysową, obawą o walutę, nadmierną ostrożnością w kredytowaniu kapitałów — działał hamująco na inicjatywę prywatną. Dziś na szczęście stosunki zaczynają ulegać zmianie i odbudowa rynku kredytowego jest zupełnie możliwa. To też min. Kwiatkowski zapowiedział w Sejmie, że

„skarb państwa ma na oku stopniowe przywracanie normalniejszych stosunków na rynku kredytowym oraz wzmocnienie instytucji finansowych, niezbędne wzmocnienie praw wierzyciela, a wreszcie odbudowanie rynku lokacyjne przez stworzenie narastającego i trwałego zapotrzebowania na papiery o stałym oprocentowaniu".

Są to bardzo ważne zamierzenia. — Zdajemy sobie bowiem dobrze sprawę z tego, że równoległe do wielkiego wysiłku państwa w kierunku uruchomienia robót publicznych musi iść nie mniejszy wysiłek społeczeństwa i wyłonionej zeń inicjatywy prywatnej. Odrobienie zaległości i podciągnięcie naszego stanu gospodarczego na wyższy poziom nie może spadać całym swym ciężarem na państwo. Inicjatywa prywatna ma pod tym względem do odegrania olbrzymią rolę.

Kończą się już więc miesiące „martwego sezonu" i niebawem rozpoczną się prace, które wciągną w swą orbitę rzesze bezrobotnych i zrealizują tegoroczną część planu inwestycyjnego.

Natężenie tych prac zależeć będzie jednak również i od tego, ile ducha — przedsiębiorczości wykrzesać z siebie potrafi inicjatywa prywatna naszych sfer finansowych i gospodarczych.

Krzepiące zapowiedzi wicepremiera Kwiatkowskiego obudziły szczególniejsze nadzieje w Zagłębiu Dąbrowskim. Wszystko wskazywało na to, że tegoroczne roboty publiczne w Zagłębiu będą znacznie ograniczone skutkiem wstrzymania niektórych dotacyj i kredytów przez Fundusz Pracy.

Samorządy zagłębiowskie znalazły się w ciężkiej sytuacji i wszczęły na wszystkie strony starania, aby fundusze te uzyskać i inwestycje sezonowe móc rozpocząć, przynajmniej w rozmiarach zeszłorocznych. Zabiegi te uwieńczone zostały częściowo powodzeniem.

Eksperci Funduszu Pracy, którzy bawili w Zagłębiu, doszli do wniosku, że istotnie region ten

wymaga dalszej pieczy ze strony powołanych do tego czynników i pieniądze na prowadzenie robót publicznych mają się znaleźć.

Zapewne tedy w połowie marca zobaczymy już na ulicach miast bezrobotnych przy pracy.

Rozumne i planowe gospodarowanie uzyskanym groszem leżeć już będzie w kompetencji Zarządów miejskich w Zagłębiu...

NA FALI DNIA

BRAWO! BRAWO!..

We wczorajszym numerze „Expresu Zagłębia" ukazał się — słuszny zresztą — artykuł o nadużyciu i braku odpowiedzialności za wypowiadane i drukowane słowo. Atmosfera plotki i insynuacji pleni się w życiu naszym nagminnie. Jakaś istna pryszczyca — zaraza pyska wśród ludzi...

Uwagi swoje „Expres" kończy:

„Dewaluacja słowa, nieliczenie się z wysuwanymi zarzutami, ze znaczeniem obelg doszły już do takich rozmiarów, że doprawdy najwyższy czas byśmy zabrali się poważnie do leczenia tej choroby. Kurację jednakże — o ile ma być na prawdę skuteczna — zacząć musimy od samych siebie. Może by najlepiej było, gdyby każdy z nas wypisał sobie ze słownika znaczenie obelg, którymi najchętniej ciska, gdy jest podirytowany i dobrze się zastanowił nad ich prawdziwym znaczeniem..."

Brawo! Zacznijcie panowie od siebie. Tej chęci trzeba jeno przyklasnąć..

Zaproszenie

Od wtorku dn. 1 marca do wtorku 15 marca będą się odbywały w firmie Krawczyk przy ulicy Będzińskiej 22 w Sosnowcu bezpłatne pokazy prania Radionem. Wyszkolone instruktorki będą udzielały PP. Gospodyniom wskazówek, jak szybko i bez trudu prać wszelkiego rodzaju tkaniny, począwszy od zwykłej białej bielizny, a skończywszy na jedwabiu i wełnie.

Zechce Pani przynieść ze sobą drobną sztukę, którą Pani będzie mogła wyprać na miejscu pg. wskazówek instruktorki.

A więc zapraszamy

SCHICHT—LEVER S. A.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

27 Luty — **Niedziela**

Aleksandra m.
Słowiański: Sierosławo(y)
Słońca wsch. 6,28, zach. 17,10
Księżyca wsch 4.48, zach 14,27

HISTORIA PODAJE:

1578 Jerzy Fryderyk pruski składa hołd królowi Batoremu na Sejmie warszawskim.
1670 Ślub M. Wiśniowieckiego z Marią Eleonorą.
1838 Rozstrzelanie w Wilnie Szym. Konarskiego.
1861 Rozruchy w Warszawie i śmierć 5 Polaków.
1868 Zmarł w Schlusselburgu Walerian Łukasiński, działacz, więziony 40 lat.
1917 Austria zawiera pokój z Rumunią.

PRZYSŁOWIA:

W Zapusty będzie kurek tłusty.

ZŁOTE MYŚLI

Nie ma nagrody bez zwycięstwa, ani zwycięstwa bez walki; uzbrójmy się w odwagę, a niech każda przeciwność w akt cnoty dla nas się przemienia. Św. Franc. Salezy.

—oOo—

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Niewinnie się zaczęło".
PATRIA: „Jej pierwszy bal".
EDEN: „Podwójne wesele"

Teatr Miejski w Sosnowcu

W środę 2 marca o godz. 20.30 jeden gościnny występ niezrównanej odtwórczyni typów charakterystycznych Dory Kalinówny. Bilety na ten interesujący wieczór sprzedaje wcześniej firma Wł. Czechowski, 3 Maja 8.

Już w czwartek 3 marca o godz. 20.30 odbędzie się premiera przezabawnej komedii Arnolda i Bacha pt. „Hiszpańska mucha" z gościnnym występem ulubieńca publiczności, znakomitego artysty filmowego i teatralnego Stanisława Sielańskiego.

—oOo—

Teatr w Katowicach

REPERTUAR

Niedziela 27 bm. godz. 16 — „Teoria Einsteina"

Niedziela 27 bm. godz. 20 — „Teoria Einsteina".

Poniedziałek 28 bm. godz. 19 — „Tekla" dla bezrobotnych

Wtorek 1 marca godz. 20 — „Rycerskość Wieśniacza" i „Pajace".

Środa 2 marca godz. 19.30 — „Trzecia młodość" dla KPW.

—oOo—

× **CHOROBY ZAKAŹNE.** W ub. tygodniu zanotowano na terenie Sosnowca następujące przypadki zachorowań i zgonów na choroby zakaźne: dur brzuszny 1 zgon, płonica 4, błonica 1, odra 5, róża 3, krztusiec 12, gruźlica 8, — (2 zgony), jaglica 1.

Odczyt posła J. Walewskiego

W TEATRZE MIEJSKIM W SOSNOWCU

Staraniem Związku Legionistów Polskich, Związku POW i Zespołów Robotniczych „Związku Przyjaźni" w niedzielę, dnia 27 bm. o godzinie 11 rano w sali Teatru miejskiego w Sosnowcu odbędzie się odczyt **posła Jana Walewskiego**, sekretarza centralnego Związku Rezerwistów pt. **„Mapa Europy a Polska Rzeczywistość".**

Zaproszenie służy jako karta wstępu.

W czasie przemówienia wejście na salę będzie wstrzymane.

—oOo—

× **Z ŻYCIA ORGANIZ. PODOFICERÓW REZ.** Wybrany w dniu 20 bm. — przez walne zebranie podoficerów rezerwy Koło Sosnowiec—Śródmieście nowy zarząd, które obecnością swoją zaszczycił komendant PW. kpt. Bulka, ukonstytuował się następująco: prezes — Leon Fronczak, I wiceprez. — Wł. Ziembiński, II wiceprez. — J. Engelking, skarbnik — J. Torbus, zast. skarbn. — Eug. Zawistowski, sekretarz — Fr. Górnikowski, zast. sekr. — St. Sularz, referent prasowy — M. Iwanów, referent wych. obywat. — W. Czerbak (senior), gospodarz — Pytlewski, bibliotekarz — Jan Nowak I. Sąd koleżeński: Tomasz Dyner, Janina Przybylska i K. Hamankiewicz. Do komisji rewizyjnej weszli pp. A. Parys, St. Nowak, S. Jaskuła, Berke i Targowski. Na zjazd jako delegaci pp.: A. Parys, Wł. Ziembiński i J. Wleciał.

Służba wojskowa

PRZED WYŻSZYMI STUDIAMI

Specjalna komisja w Ministerstwie WR. i OP. rozpatruje obecnie sprawę odsługiwania powszechnej służby wojskowej przez młodzież kończącą szkoły średnie.

Już pod koniec br. szkolnego wyjdzie rozporządzenie, na mocy którego wszyscy młodzieńcy, kończący zakłady naukowe typu średniego, przed wstąpieniem na studia wyższe, będą musieli odbyć służbę wojskową.

W ten sposób w przyszłym roku akademickim ilość słuchaczów 1-go roku studiów na wszystkich uczelniach będzie znacznie mniejsza.

—oOo—

× **„ŚLEDZIÓWKA“ W KOLE LOPP NA KOP. HR. RENARD.** Zarząd Koła LOPP. na kop. Hr. Renard organizuje we wtorek, dnia 1 marca rb. o godz. 19 w sali Sokolni w Sielcu (ul. Szkolna) zabawę „śledziówkę“ na cele LOPP i zwiększenie funduszów na samolot dla armii. Do zabawy poczyniono już odpowiednie przygotowania; przygrywać będzie wyborowa orkiestra, zamówiono kotyliona, bufet tani i dobry. Wstęp na zabawę dla członków LOPP i ich rodzin 1 zł., dla pań 50 gr. Zabawa zapowiada się interesująco. Należy się spodziewać, że liczni członkowie LOPP i wprowadzeni goście bawić się będą doskonale.

× **„ŚLEDZIÓWKA ZWIĄZKOWA“.** — Zarząd Klubu Towarzyskiego Polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych R.P. w Sosnowcu ma zaszczyt przypomnieć, że w nadchodzący wtorek, dn. 1 marca o godzinie 20 urządza na zakończenie karnawału tradycyjną „Śledziówkę związkową“ dla członków i zaproszonych oraz wprowadzonych gości. Pozostałe zaproszenia można otrzymać w sekretariatach Związku i Klubu oraz u przedstawicieli Oddziałów i Grup. Dla członków wstęp za okazaniem legitymacji członkowskiej.

× **ZARZĄD POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA W ZĄBKOWICACH** zwołuje roczne walne zebranie członków w piątek, dnia 4 marca rb. o godz. 18 w I terminie, i o godz. 18.30 w II terminie. Zebranie odbędzie się w szkole p. J. Tasieckiego w Ząbkowicach. Zarząd PCK. prosi członkinie i członków o łaskawe przybycie na to zebranie.

× **WALNE ZEBRANIE.** W niedzielę, dn. 6 marca br. o godz. 16 odbędzie się w sali szkoły powszechnej nr. 14 w Miłowicach walne zebranie Koła wychowanków tejże szkoły.

× **CIEKAWY ODCZYT.** Dzisiaj o godzinie 12 w sali Polskiego Związku pracowników przemysłowo handlowych w Sosnowcu przy ul. Sienkiewicza 17-a — docent dr. med. G. Szulc — dyrektor państw. Zakładu higieny w Warszawie wygłosi odczyt na temat „Odżywianie [illegible]“.

Akcja ubezpieczeniowa Federacji PZOO. w Zagłębiu

W dniu 19 bm. odbyła się przed gmachem Ratusza w Sosnowcu niecodzienna uroczystość.

Oto delegat Zarządu Głównego Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny p. Tadeusz Dołżkiewicz wręczył wdowie po śp. Fr. Kurku, pracowniku zarządu miejskiego w Sosnowcu odszkodowanie pośmiertne z tytułu polisy Federacyjnej.

Śp. Fr. Kurek ubezpieczył się za pośrednictwem Federacji PZOO w PKO i za życia zaoszczędził zaledwie kilka składek po zł. 3. Wdowa dzięki jego przezorności i zapobiegliwości otrzymała przypadającą pełną sumę ubezpieczeniową tj. zł. 410.

Akt ten zgromadził liczne rzesze pracowników miejskich z pp. prezydentem J. Kaczkowskim, wiceprezydentem H. Almstaedtem i naczelnikami wydziałów.

Zaznaczyć należy, iż akcja Federacji P. Z. O. O. obejmując coraz szersze kręgi i rzesze pracownicze, zdobywa sobie u nich zrozumienie dzięki właśnie trosce o szarego człowieka.

Na zdjęciu — wręczenie odszkodowania pośmiertnego.

Dzisiejsze zebrania OZN. w Zagłębiu

Przemawiać będą prelegenci z Warszawy

W związku z rocznicą ogłoszenia deklaracji ideowej płk. Adama Koca — Obóz Zjednoczenia Narodowego urządza w dniu dzisiejszym szereg zebrań politycznych na terenie Zagłębia Dąbrowskiego.

Na zebrania zostali delegowani prelegenci z Warszawy.

Zebrania dzisiejsze odbędą się w następujących miejscowościach, na których przemawiać będą:

w Dąbrowie: o godz. 16 w Resursie — p. Myszko;

w Będzinie: o godz. 11 w sali kina „Apollo“ — prof. Herbich;

w Czeladzi: o godz. 11 w sali Klubu urzędników Tow. Saturn — red. Marek Sadzewicz;

w Grodźcu: o godz. 15.30 w sali Klubu Tow. Grodzieckiego — red Marek Sadzewicz;

w Strzemieszycach: o godz. 10 w sali kina „Paw“ — p. Smolarski;

na Niemcach: o godz. 12 w sali Klubu Tow. Warszawskiego — p. Smolarski;

w Niwce: o godz. 15 w sali Tow. muzycznego „Lutnia“ — prof. Herbich;

w Zawierciu: o godz. 12 w sali kina „Promień“ — poseł Sowiński i p. Myszko.

Na zebraniach będą wygłoszone referaty. Wstęp na zebrania za zaproszeniami.

Z działalności Spółdzielni Oszczędnościowo-Kredytowej

pracowników Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu

Ostatnio odbyło się walne zgromadzenie sprawozdawcze członków Spółdzielni kredytowo - oszczędnościowej pracowników Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu.

Spółdzielnia ta jest na terenie Zagłębia jedyną tego rodzaju instytucją pracowniczą kredytowo - oszczędnościową o charakterze ściśle spółdzielczym.

Spółdzielnia została zarejestrowana w Sądzie okręgowym w dniu 24 marca 1937, działalność kredytowo - oszczędnościową rozpoczęła w maju tegoż roku. Celem jej było przede wszystkim zapewnienie swym członkom kredytów oddłużeniowych z funduszów Ubezpieczalni, zabezpieczonych gwarancją Spółdzielni, stworzenie źródła tanich kredytów z własnych funduszów Spółdzielni, a tym samym uniezależnienie pracowników Ubezpieczalni od konieczności korzystania z droższych pożyczek w innych bankach i spółdzielniach, a zwłaszcza z kredytów na czarnej giełdzie, oraz krzewienie wśród członków zasad oszczędności.

W dniu 1 stycznia 1938 Spółdzielnia miała 146 członków, którzy zadeklarowali 744 udziałów po 50 złotych, przy dwukrotnej odpowiedzialności. Dzięki gwarancji Spółdzielni uzyskało 70 członków pożyczki oddłużeniowe z funduszów Ubezpieczalni na ogólną kwotę zł 55.050, wyzwalając tym samym najsłabszych finansowo członków od uciążliwych niejednokrotnie... niejednokrotnie lichwiarskich długów.

Do władz spółdzielni powołani zostali: w skład Rady nadzorczej pp. **Mleczko Władysław** (prezes), mgr **Dziedzic Jan** (wiceprezes), **Hess Zygmunt** (sekretarz), członkowie mgr **Jedreas Ignacy**, **Szenk Wacław**, **Kozera Stefan**; do zarządu zaś pp.: mgr **Bobrowski Aleksander** (prezes), **Nawrocki Zygmunt** (skarbnik) i **Dobrowolski Józef** (sekretarz).

Nowy zarząd

TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO

W Sosnowcu odbyło się doroczne ogólne zebranie Towarzystwa Lekarskiego Zagłębia Dąbrowskiego, na którym wybrano zarząd w składzie następującym: prezes — dr. Trawiński Marian, wiceprezes — dr. Kotarski Zygmunt, sekretarz — dr. Bieńkowski Mieczysław, skarbnik — dr. Ficenes Jan, bibliotekarz — dr. Chomentowski Witalis.

Członkowie zarządu: dr. Kozłowski Michał, dr. Mrozmlińska Maria, dr. Osiński Adam, dr. Suchodolski Kazimierz.

—oOo—

× **„KU CHWALE OJCZYZNY“ DOWBORCZYCY!** Dnia 27 bm. o godz. 10 rano w Domu Społecznym przy ul. Żytniej 10 w Sosnowcu, odbędzie się zebranie członków (tych, którzy złożyli deklaracje) celem wyboru zarządu Oddziału Stowarzyszenia Dowborczyków — „Ku chwale Ojczyzny“ w Sosnowcu. Na zebranie przyjedzie z Warszawy delegat Centralnego Związku w osobie p. płk. Więckowskiego, który wygłosi aktualny referat. Po zebraniu odbędzie się koleżeńska herbatka. Cena udziału w herbatce zł. 1.20 od osoby.

× **POKAZ GOTOWANIA W CZELADZI.** Dn. 28 bm. tj. w poniedziałek, o godz. 16 w Czeladzi w lokalu Macierzy Szkolnej odbędzie się pokaz nowoczesnego gotowania na elektryczności. Wejście 30—50 gr. zależnie od frekwencji.

× **KURS TRYKOTARSTWA,** organizowany przez Związek Pań Domu, rozpoczyna się we wtorek, dn. 1 marca o godz 4 po poł. Lekcje pod kierunkiem nauczycielki państwowej szkoły zawodowej — odbywać się będą we wtorki i piątki w mieszkaniu pokazowym na osiedlu Pogoń (dojazd tramajem od ul. Suchej). Opłata za cały kurs (12 dwugodzinnych lekcji) wynosi zł. 3, dla członkiń Związku zł. 2.50. Niewątpliwie liczne grono pań zechce skorzystać z rzadkiej sposobności wyuczenia się tak modnych obecnie i tak zawsze praktycznych robót na drutach.

× **WYCIECZKA DO RZYMU.** Katolicki Zw. Polek w Warszawie organizuje od 10 do 24 kwietnia rb. wycieczkę Wielkanocną do Rzymu na uroczystości kanonizacji Bł. Andrzeja Boboli. Informacje i zgłoszenia przyjmuje tylko sekretariat Związku, Warszawa, Krak. Przedmieście 36.

× **MIESIĘCZNE ZEBRANIE RIOK-u.** Zarząd Robotniczego Instytutu Oświaty i Kultury im. Stefana Żeromskiego, Oddział w Sosnowcu podaje do wiadomości członków, że w niedzielę, dnia 27 b. m. o godz. 17.30 odbędzie się zebranie miesięczne. Obecność członków obowiązkowa.

Wybór nowych władz koła LOPP. na kop. „Hr Renard"

Dyr. S. Dupanloup honorowym protektorem Koła

Ostatnio odbyło się przy udziale kilkuset członków LOPP walne zebranie Koła LOPP na kop. Hr. Renard. Na przewodniczącego zebrania wybrano inż. Topolskiego, na sekretarza — inż. Grzymalskiego. Sprawozdanie z działalności Koła złożył zawiadowca kopalni p. J. Zajączkowski. Jak wynika ze sprawozdania liczba członków Koła wynosi 1646. Roczny dochód Koła wyraża się sumą zł 5754 gr 92. Zarząd i członkowie Koła biorą czynny udział w pracach LOPP, szczególnie w czasie Tygodnia LOPP. W ub. roku przeprowadzono przeszkolenie drużyny P. C. Krzyża i przeciwpożarowej, co zajęło razem ok. 150 godzin. Drużyna Koła LOPP stawała do zawodów w przeciwgazowych maskach w Tygodniu LOPP. W zrozumieniu solidarności społecznej zarząd i członkowie Koła przyjęli udział w Tygodniu propagandowym Ligi morskiej i kolonialnej w pochodzie i w zbiórce ulicznej.

W dniu 5 września ub. r. urządzona z dużym nakładem pracy i inicjatywy zabawa w parku Gwarectwa dała dochód netto zł 1945 gr 37.

W pracy i wynikach materialnych Koła zarząd spotyka się z wysoce przychylnym stanowiskiem dyrekcji Gwarectwa Hr. Renard na czele z p. dyr. gen. inż górn. S. Dupanloup, która poza świadczeniami udziela Kołu znacznych ofiar w gotówce.

Wobec powyższego zarząd Koła w imieniu członków i walnego zebrania złożył Dyrekcji Gwarectwa serdeczne podziękowanie i jednocześnie poprosił p. dyr. gen. S. Dupanloup na honorowego protektora Koła LOPP na kop. Hr. Renard. P. dyr. Dupanloup przyjął protektorat i podkreślił, iż nadal zamierza jak najprzychylniej i najżyczliwiej ustosunkować się do doniosłych zadań organizacji LOPP.

Zebrani przez aklamację przyjęli sprawozdanie zarządu, organizacyjne, kasowe i komisji rewizyjnej i udzielili zarządowi absolutorium i podziękowania za owocną i pożyteczną pracę dla dobra LOPP.

Wybrany na walnym zebraniu zarząd Koła ukonstytuował się w dniu 25 bm. w sposób następujący: prezes — p. J. Zajączkowski, wiceprezes — p. inż. Eug. Łopuszyński, sekretarz — p. Br. Górecki, skarbnik — p. J. Jodłowski, komendant oplg — inż. T. Krajewski, członkowie zarządu pp.: inż. W. Kaleński, A. Juda, Wł. Paluchiewicz, A. Milik; zastępcy pp.: W. Supernak i R. Juda; komisja rewizyjna pp.: przewodniczący: Gl. Buch. A. Szulc, członkowie: A. Otto i A. Skalski.

W wolnych wnioskach postanowiono zwiększyć ilość imprez dochodowych na rzecz LOPP przy czym sprawę tę przekazano zarządowi Koła.

Jednocześnie na wniosek prezesa p. J. Zajączkowskiego udzielono gorącego podziękowania za pożyteczną pracę dla LOPP skarbnikowi Koła p. inż St. Pankowi, który w br. opuścił Gwarectwo Hr. Renard.

Zjazd dzierżawców

OBWODÓW RYBACKICH W KIELCACH

Kielecka Izba Rolnicza organizuje w Kielcach dnia 7 marca br. zjazd dzierżawców obwodów rybackich dla omówienia pewnych zagadnień, dotyczących rybołówstwa rzecznego. Na program zjazdu składa się szereg referatów, odnoszących się do obowiązującej ustawy o rybołówstwie, zagospodarowaniu obwodów rybackich oraz zorganizowania Rybackiego Związku Ochronnego na terenie województwa Kieleckiego. Zjazd rozpocznie się o godz. 77 w sali obrad Kieleckiej Izby Rolniczej w Kielcach, ul. Sienkiewicza 47, I piętro.

Zjazd taki po raz pierwszy organizowany na terenie woj. Kieleckiego, niewątpliwie wzbudzi duże zainteresowanie dzierżawców obwodów rybackich.

—oOo—

× **WALNE ZEBRANIE STOW. WETERANÓW B. ARMII POLSKIEJ WE FRANCJI.** Zarząd placówki sosnowieckiej Stow. Weteranów b. Armii Polskiej we Francji zawiadamia, że w dniu 6 marca rb. o godz. 10 w Domu Społecznym przy ul. Żytniej 10 w Sosnowcu odbędzie się walne zebranie członków. Oddzielne zawiadomienia rozsyłane nie będą.

× **KURSY DLA MOTOCYKLISTÓW.** Celem ułatwienia motocyklistom uzyskania tak zwanego prawa jazdy, Klub motocyklowy Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu organizuje kursy dla kierowców motocyklistów. Zapisy przyjmuje prezes Klubu, ulica Orla 5. m. 8, telefon 617-72. Wykłady rozpoczną się w dniu 8 marca rb. (wtorek) o godz. 7 wiecz.

Na pomoc zimową

BEZROBOTNYM

Pracownicy Spółdzielni członków — POW „Wspólna Praca" w Sosnowcu — wpłacili na fundusz pomocy zimowej bezrobotnym kwotę zł. 45. Zarząd Spółdzielni wpłacił na ten sam cel zł. 26.

Piękny gest pracowników, do niedawna pozostających jeszcze bez pracy, zasługuje na specjalne uznanie.

—oOo—

Czy szkoła tańców

JEST ZAKŁADEM NAUKOWYM?

Zagadnieniem tym zajmował się Sąd Najwyższy przy ustalaniu, czy szkoły tańców podlegają zwolnieniu od podatku przemysłowego? Przepisy ustawy podatkowej, zaliczające zakłady naukowe do przedsiębiorstw zwolnionych od państwowego podatku przemysłowego, nie zawierają bliższego określenia pojęcia zakładu naukowego.

Sąd Najwyższy uznał, iż udzielanie sezonowo i dorywczo lekcji tańców jest wolnym zajęciem zawodowym i podlega podatkowi obrotowemu.

—oOo—

Jak wzrasta

liczba mieszkańców Sosnowca

Jak już donosiliśmy, na dzień 1 stycznia br. Sosnowiec liczył **124.536 mieszkańców.**

Ciekawie przedstawia się wzrost ludności stolicy Zagłębia Dąbrowskiego w ostatnich czterech latach.

Na dzień 1 stycznia 1934 r. ludność Sosnowca wynosiła 113.831 mieszkańców, na dzień 1 stycznia 1935 r. — 116.041, w 1936 r. — 118.569, w 1937 r. — 121.364.

Jak widać z przytoczonych wyżej liczb, ludność Sosnowca wzrosła w ostatnich czterech latach **o 10.705 mieszkańców.**

Postrzelony

PODCZAS BÓJKI

Onegdaj po południu wynikła bójka między kilku osobnikami na ulicy Omentarnej w Dąbrowie.

Podczas bójki postrzelony został Stefan Bielecki z Dąbrowy (1 Maja 68) w górną część prawego uda przez niejakiego Stefana Gdesza z Dabrowy (Wesoła 17).

Postrzelonego Bieleckiego przewieziono na kurację do szpitala powiatowego w Będzinie.

Policja prowadzi dochodzenie.

—oOo—

× **ZAKOŃCZENIE KARNAWAŁU.** — Staraniem Koła opieki przy gimnazjum im. Staszica w Sosnowcu, odbędzie się we wtorek, dnia 1 marca br. „Tradycyjny śledź" z tańcami oraz bridge'm na rzecz niezamożnych uczniów. Impreza ta odbędzie się w salach tegoż gimnazjum i rozpocznie się o godzinie 20. Program przewiduje wiele miłych niespodzianek. Bufet we własnym zarządzie. Do tańca przygrywać będzie doborowa orkiestra. Cel imprezy niewątpliwie zgromadzi wszystkich stałych bywalców — sympatyków i przyjaciół młodzieży.

× **ZE ZWIĄZKU PAŃ DOMU W SOSNOWCU.** Dnia 3 marca tj. w czwartek o godz. 16 w sali Związku (3 Maja 25) odbędzie się zebranie miesięczne, na którym p. Jewniewiczowa zagai dyskusję na temat: „Młodzież a koedukacja". W dyskusji wezmą udział profesorowie szkół średnich. Tak aktualny temat niewątpliwie zgromadzi wszystkie członkinie i sympatyczki Związku.

× **ZATRZYMANY.** Podczas przeprowadzonej onegdajszej nocy rewizji w mieszkaniu Arona Mandelbauma w Sosnowcu został zatrzymany niejaki Hersz Łasnowski z Będzina, od którego odebrano nielegalnie posiadany rewolwer. Policja prowadzi dochodzenie.

Kompromisowy projekt

ustawy o tytule inżyniera

Walka o tytuł inżyniera wciąż trwa z niesłabnącą zaciętością. Jednak największego jej natężenia należy się spodziewać z chwilą, gdy rządowy projekt ustawy o tym tytule znajdzie się na porządku dziennym obrad komisji oświatowej w Sejmie, co nastąpi w najbliższym czasie.

Zanim to jednak nastąpi jeden z posłów zamierza wnieść do Sejmu nowy projekt ustawy o szkolnych stopniach technicznych. Projekt nosi charakter kompromisowy.

Projekt przewiduje następujący podział stopni: 1) akademicki wyższy — doktora-inżyniera, 2) akademicki niższy — inżyniera, 3) nieakademicki wyższy — technologa, budowniczego, 4) nieakademicki niższy — technika, sztygara.

Rady wydziałów technicznych mają prawo nadawać stopień inżyniera absolwentom szkół: im. Wawelberga i Rotwanda, jednej ze szkół technicznych w Rzeszy niemieckiej, która zostanie uznana za równorzędną, b. kursu geometrów w Politechnice lwowskiej, wyższej szkoły leśnej we Lwowie, wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie i Bielsku.

Ponadto wszystkie stopnie techniczne, uzyskane za granicą po 1 listopada 1918 r., muszą ulec nostryfikacji według obowiązujących przepisów.

Projekt ustawy zawiera 15 artykułów, które szczegółowo ustalają, na jakich zasadach i z jakim cenzusem naukowym można otrzymać jeden ze stopni.

× **NOWE WŁADZE „SOKOŁA" W CZELADZI.** Na ostatnim zebraniu członków „Sokoła" w Czeladzi wybrano zarząd w następującym składzie: inż. Ladra Franciszek — prezes, Czarnomski Zdzisław — I wiceprezes, Beszer Władysław — II wiceprezes, Baran Fabian — sekretarz, Wieczorkówna Maria — skarbnik, Banaszkiewicz Jan — gospodarz, Boruciński Stefan — naczelnik; członkowie: Musiał Jan, Ligęza Euzebiusz, Mucha Izydor, Mucha Walerian. Adres dla listów: Sosnowiec, kop. „Saturn", inż. Ladra Franciszek.

× **CZYJA OLIWA?** Policja I komisariatu w Sosnowcu znalazła bańkę oliwy oraz paczkę pomarańczy i skrzynię sody. Przedmioty te można odebrać po udowodnieniu prawa własności.

× **DZIECI SPOWODOWAŁY POŻAR.** Wczoraj wybuchł pożar w piwnicy domu przy ul. Ludwika 1 w Sosnowcu. Ogień w piwnicy zaprószyły dzieci Heleny Kowalskiej. Ogień ugaszono w zarodku.

TURYSTA..

Turysta do przewodnika, gdy ten obwiązuje go liną:

— Cóż to za kawały? Czy pan myśli, że ucieknę i nie zapłacę mu?

OFIARY

Zamiast biletu na Dancing-Bridge dn. 19.II 1938 r. na Ligę Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej obwód miejski w Sosnowcu zł 5 ofiarują inż. K. Szymańscy.

Na Stowarzyszenie św. Wincentego a Paulo w Pogoni zamiast udziału w „Podwieczorku Towarzyskim" dn. 20.II 1938 r. zł 5 ofiarują inż. K. Szymańscy.

Zamiast biletu na „Bal Liliowy" dn 26-II 1938 r. na Związek Harcerstwa Polskiego, zarząd obwodu w Sosnowcu zł 3 ofiaruje inż. K. Szymański.

Zamiast dowolnego datku przy wstępie na tradycyjny śledzik dn. 1.III 1938 r., który urządza Koło Opieki przy gimnazjum im. Staszica na niezamożnych uczniów tegoż gimn. zł 3 ofiarują inż. K. Szymańscy.

PROGRAM RADIOWY

KOMEDIA LUIGI PIRANDELLO W TEATRZE WYOBRAŹNI

Dnia 27 bm. o godz. 19 nadaje Rozgłośnia krakowska w przekładzie i radiofonizacji Zofii Jachimeckiej jednoaktową komedię „Patent" słynnego pisarza włoskiego Luigi Pirandello, zmarłego w r. 1929, laureata literackiej nagrody Nobla. Głęboki znawca psychologii własnego narodu, przedstawił tu ofiarę szeroko we Włoszech rozpowszechnionego przesądu o ludziach, których natura naznaczyła „złym okiem". Człowiek taki może stać się bez najmniejszej ze swej strony winy — przedmiotem prawdziwego prześladowania przez los i społeczeństwo. Na tym tle osnuł Pirandello komedię p.t. „Patent", która dzięki niezmiernie ciekawemu ujęciu tego problemu psychologiczno - społecznego i niezapomnianej kreacji genialnego komika sycylijskiego teatru ludowego, Angela Musco, w roli bohatera, stała się w kilkunastu ostatnich latach jedną z najczęściej grywanych i oklaskiwanych sztuk Pirandella na scenach włoskich.

W Teatrze Wyobraźni tę kapitalną rolę odtworzy Józef Karbowski, który jednocześnie obchodzi jubileusz 25-letniej pracy na scenach polskich.

HENRYK SZTOMPKA I WALERIA JĘDRZEJEWSKA PRZED MIKROFONEM

Dn. 27 bm. nadaje Polskie Radio dwa interesujące koncerty. O godz. 16.05 wystąpi pianista, Henryk Sztompka, w wirtuozowskim repertuarze, złożonym z dzieł Schuberta, Chopina i Wagnera, opracowanych przez Liszta. Bezpośrednio po tym koncercie, o godz. 16.25 odbędzie się koncert śpiewaczki Walerii Jędrzejewskiej z towarzyszeniem zespołu instrumentalnego. Wykonane zostaną po raz pierwszy w Polskim Radio utwory współczesnych kompozytorów włoskich: Dellapiccoli „Divertimento" na sopran, flet, obój, klarnet, wiolę i wiolonczelę oraz A. Brugnoli'ego — „Quattro piccole liriche", utwór złożony z czterech, jak mówi tytuł „małych liryk".

Poranek symfoniczny, transmitowany z Katowic o godz. 12.03 uzupełni program niedzielnej muzyki poważnej.

W NIEDZIELĘ I PONIEDZIAŁEK OSTATNIE AUDYCJE KONKURSU RADIOWEGO

Na specjalne żądanie radiosłuchaczy, którzy nie mogli wysłuchać poprzednich audycyj konkursowych, a chcą mieć możność zdobycia bądź limuzyny „Chevrolet", bądź też innych cennych nagród — Polskie Radio organizuje dodatkową audycję, czwartą z rzędu, która nadana zostanie w poniedziałek, dn. 28 bm. o godz. 21.00.

Audycja rozpoznawcza, w czasie której speakerzy: Tadeusz Bocheński, Józef Opieński i Zbigniew Świętochowski przedstawią się radiosłuchaczom odbędzie się w niedzielę, dn. 27 bm. o godz. 14.40.

Przy okazji przypominamy, że kupony konkursowe znajdują się w tygodniku „Antena".

„ŻŁOBKI PRZYFABRYCZNE"

„Zdrowe, silne i dobrze wychowane dzieci — to przyszła siła obronna Państwa". Oto słowa skreślone przez Marszałka Śmigłego-Rydza w grudniu ub. roku z okazji zbiórki na gwiazdkę dla dzieci bezrobotnych.

Co się w tym kierunku robi, jak wygląda opieka nad dzieckiem robotnicy, opowie słuchaczom radia Irena Kossak-Jugendfeinowa w pogadance pt. „Żłobki przyfabryczne", w niedzielę, 27 bm. o godz. 15.45.

NIEDZIELA 27 LUTEGO 1938 R.

6.45 „Surmy śląskie". 6.50 Koncert poranny w wykonaniu: orkiestra Huty „Pokój", Anchać na Śląsku?" 16.05 Recital fortepianowy charakt. (trąbka i klar.) 7.40 Śpiewa chór męski „Harmonia" z Hajduk Wielkich. 8.15 Gazetka rolnicza. 8.30 Koncert życzeń. 8.50 „Drobny inwentarz na Śląsku" — pogadanka. 9.00 Transmisja nabożeństwa z kościoła parafialnego w Janowie. Po nabożeństwie ok. g. 11.00 Recital skrzypcowy Józefa Szigeti — płyty. 11.30 Reportaż z życia. 11.57 Sygnał czasu, hejnał 12.03 Poranek symfoniczny. Wykonawcy: Orkiestra symfoniczna Towarzystwa muzycznego w Katowicach, Olga Martulewicz — fortepian i Kazimierz Wiłkomirski wiolonczela. 13.00 „Przed premierą Legendy o św. Jacku" — szkic literacki. 13.10 „Ulecz ony samobójca" — humoreska Klemensa Junosy. 13.25 Muzyka obiadowa. „Przekroje operetkowe". 14.40 Przedstawiamy spikerów — audycja Wielkiego Zimowego Konkursu Radiowego. 14.45 Audycja dla wsi. 15.45 „Żłobki przyfabryczne" — pogadanka. 15.55 „Co słychać na Śląsku?" 16.05 Recital fortepianowy Henryka Sztompki. 16.25 Utwory włoskie w wykonaniu Walerii Jędrzejewskiej. 16.45 „Anielcia i życie" — powieść mówiona Heleny Boguszewskiej. 17.00 „Bawmy się wesoło" — podwieczorek taneczny dla dzieci i młodzieży. 19.00 Teatr Wyobraźni: „Patent" premiera komedii Luigi Pirandello. 19.25 „Kwiaty w muzyce" — koncert rozrywkowy. 20.00 „W niedzielę przy żelaźniaku" — audycja pogodna. 20.30 Wiadomości sportowe. 21.00 Audycja sportowa. 21.30 Muzyka taneczna w wykonaniu Zespołu Tadeusza Bileskiego i śląskiej Kapeli ludowej i duetu charakterystycznego (trąbka i klarnet).

ofert, załatwianie wszelkich formalności z tym związanych, częściowe składanie wadium i kaucyj oraz gwarancyj na powierzone materiały.

O korzyściach dla rzemiosła, wynikających z tej akcji Centrali handlowej rzemiosła, mówią wykonane za pośrednictwem CHR roboty dla całego szeregu instytucyj i firm.

Jak pracuje PMS. w Czeladzi

Wybór nowych władz koła

W ub. niedzielę odbyło się roczne walne zebranie członków PMS w Czeladzi. Koło liczy 134 członków. Prócz tego istnieje w Czeladzi drugie Koło Macierzy na Piaskach. Przewodniczącym od 1919 r. jest p. Aleksander Cieśliński.

Koło w Czeladzi posiada bibliotekę o 2855 tomach, czytelnię pism z radiem; mieszczą się one w b. dobrym punkcie, w rynku, w dwóch obszernych pokojach. Biblioteka ma 209 czytelników i wydała w ciągu roku 9068 tomów. Prócz tego korzystają z biblioteki 3 zespoły: Strzelec, szkoła zawodowa i świetlica NOK. Dla czytelni prenumeruje się 12 pism, a 6 dostarczają różni (pożyczają). Czytelnia otwarta codziennie od godz. 17 do 21 prócz miesięcy letnich. Odwiedziło ją w ciągu roku 4555 osób. W czytelni w niedziele wygłaszane są odczyty; w ub. roku odbyło się zaledwie 8 przy 480 słuchaczach. Chętni są słuchacze, lecz brak prelegentów. Bibliotekarka raz w tygodniu urządza „wieczory bajek" dla młodszych dzieci. Dla młodszych czytelników — konkurs dobrego czytania. Na pokrycie wydatków zarząd w ciągu roku urządził: zbiórki na Dar Narodowy 3 Maja i na szkolnictwo polskie zagranicą, kosz szczęścia, sprowadzał teatr z Sosnowca, amatorski straży ogniowej w Czeladzi zorganizował zabawę taneczną, tradycyjny opłatek, choinkę dla dzieci z podarkami i popisami.

Dochód Koła: subwencja T-wa Saturn 300 zł, od zarządu miasta 220 zł, razem 520 zł, składki członkowskie zł 632,50, zbiórka 3 Maja 464,70 i na szkolnictwo polskie zagranicą zł 179,80, opłata od czytelników biblioteki i czytelni zł 567,60, z imprez zł 293,14, czynsz mieszkaniowy od Zw. P. D. i Koła Ml. zł 116, różne drobne zł 25,04, ogółem dochód wynosił zł 2798,78.

Rozchód Koła: opłata lokalu i odnowienie zł 541, pensja bibliotekarki wraz z Ubezp. Społ. zł 617,91, oświetlenie i opłata za radio zł 146,09, obsługa 94, kupno i oprawa książek zł 457,50, prenumerata pism zł 198,86, na szkolnictwo polskie zagranicą zł 179.80, zarządowi głównemu i do Okręgu na kresy zł 292,80, pokrycie niedoboru z r. 1936, saldo gotówkowe i inne 270.82, razem zł 2798,78.

Do zarządu powołani zostali pp: Bieńkowski St., Bujalska M. Cieśliński Al, Gnoiński St., inż. Dzierzbicka, Grzyb W., Kwiatek St., Kowalski L., rejent Kokoszyński, Łakomińkówna St. Sprzyrzyński L., Solarz G. i Wieczorek J.; do komisji rewizyjnej pp.: Jankowski B., Rzadkowski St. i sędzia Wereszczyński St.; do sekcji dochodowej pp.: Bieńkowska St., Brudnicka Z., Cieślińska J., Trzcina E., Tajchman J., Majcherczyk E., Woźniak Z., Kowalski W. Solarzowa A i Termińska Cz.

Krwawy napad na ulicy Perla

Nożownik skazany na 6 lat więzienia

Na ulicy Feliksa Perla w Sosnowcu dokonano w ub. roku krwawego napadu nożowniczego na robotnika Zbigniewa Możdżenia.

Znany na Konstantynowie i Środuli nożownik Józef Misiara zaczepił w godzinach wieczorowych wracającego z pracy Możdżenia bez powodu

wbił mu nóż w ramię.

Ranny Możdżeń rzucił się do ucieczki, a za nim pogonił Misiara, który zadał mu jeszcze jeden cios nożem w brzuch.

Cios był straszny, gdyż Możdżeniowi wypłynęły jelita na wierzch.

Nieliczni przechodnie będący świadkami krwawego napadu zaalarmowali policję oraz pogotowie.

Ciężko rannego Możdżenia odwieziono do szpitala, gdzie dzięki natychmiastowej operacji dokonanej przez lekarzy zdołano utrzymać go przy życiu.

Nożownika aresztowano.

Epilog krwawego napadu rozegrał się wczoraj przed Sądem okręgowym w Sosnowcu.

W czasie rozprawy świadkowie stwierdzili że Misiara dokonał napadu po pijanemu i nie wiedział nawet, że ciężko poranił Możdżenia, który jest jego sąsiadem i z którym nie miał żadnych zatargów.

W wyniku rozprawy Misiara został skazany na 6 lat więzienia.

Na wniosek prokuratora sąd nakazał aresztować na sali świadka Jana Wypycha za fałszywe zeznania.

Rzemiosło a przetargi i dostawy

Rozporządzenie zezwala, ale trudności są wielkie

Pomimo wejścia w życie rozporządzenia Rady ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o przetargach i dostawach,

bezpośredni udział rzemiosła w większych robotach dla instytucyj państwowych lub samorządowych i prywatnych jest w dalszym ciągu minimalny.

Nie ulega wątpliwości, że trudne i ciężkie warunki przetargowe zniechęcają te warsztaty, które mogłyby przystąpić do takiego czy innego przetargu. Brak odpowiedniego kapitału, niedostosowanie do poziomu technicznego zakładu do wymagań nowoczesnej organizacji pracy wytwórni — są głównymi przyczynami, że niemal wszystkie większe zamówienia nie są przyjmowane przez rzemiosło do wykonania.

Centrala handlowa rzemiosła w Warszawie w programie prac swoich m. in. rozpoczęła w roku ub. z dużym powodzeniem działalność, mającą na celu podejmowanie dostaw i stawanie do przetargów w imieniu pewnej grupy czy też zespołu warsztatów, względnie spółdzielni rzemieślniczych.

Działalność ta ułatwia rzemieślnikom branie udziału w przetargach przez składanie

SPORT

POLSKIE RADIO TRANSMITUJE SKOKI NARCIARSKIE NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA W LAHTI

Zawody narciarskie o mistrzostwo świata w Lahti zwracają na siebie uwagę nie tylko sportowców, ale również i szerokich kół radiosłuchaczy całego świata, interesujących się tym pięknym sportem.

Polskie Radio dla swych słuchaczy transmituje w niedzielę, dn. 27 bm. o godz. 21 najciekawsze fragmenty skoków narciarskich, dzięki czemu radiosłuchacze polscy będą mogli choć pośrednio być świadkami tych emocjonujących zawodów.

Dn. 28 bm. o godz. 17.50 poda radio wiadomości otrzymane od własnego korespondenta p.t. „Narciarskie mistrzostwa świata skończone". Dodać należy, że już od dn. 20 bm. Polskie Radio nadawało prawie codziennie korespondencję własną z Lahti, informującą słuchaczy o sytuacji na zawodach.

POLACY ZAPROSZENI PONOWNIE DO FRANCJI

Liga piłkarska północnej Francji zwróciła się do kierowników polskiej drużyny piłkarskiej, która bawiła ostatnio w Lille i Lens, z propozycją ponownego przyjazdu do Francji w sierpniu. Francuzi najchętniej widzieliby reprezentację jednego z polskich okręgów. Zaproszenie to jest dowodem, że ostatnie porażki w Lille i Lens nie zatarły jeszcze wrażenia licznych naszych zwycięstw, odniesionych poprzednio we Francji.

WYPADEK WAWRYTKI W LATHI

Na torenach mistrzostw świata w Lahti odbył się jedynie slalom w konkurencji krajowej, natomiast całe zainteresowanie skupiło się na skoczni, gdzie najlepsi narciarze świata trenowali przed niedzielnym konkursem skoków. Z Polaków skakali Stanisław Marusarz, Wawrytko i Wnuk. Marusarz i Wnuk skakali dobrze, szczególnie Marusarz. Rekord skoczni, który wynosi 63 m. został kilkakrotnie pobity. M. in. Marusarz osiągnął 64 m., a słynny austriacki narciarz Bradl — 66. W czasie treningowych skoków w Lahti uległ wypadkowi polski narciarz Wawrytko, który w pierwszym skoku przewrócił się, potłukł się dotkliwie i stracił przytomność.

WIADOMOŚCI Z LAZUROWEGO BRZEGU

W dalszym ciągu międzynarodowego turnieju tenisowego w Beaulieu Jędrzejowska w trzeciej rundzie wyeliminowała bez większego wysiłku Stomer 6:0, 6:3.

Tłoczyński w ćwierćfinale przegrał z Jugosłowianinem Miticem 6:7, 2:6.

W grze podwójnej panów para polska Tłoczyński — Spychała przegrała z parą chińsko irlandzką Kho Si Kie — Rogers 2:6, 1:6.

FUZJA BRYGADY Z TURYSTAMI W CZĘSTOCHOWIE

Projekt fuzji częstochowskiej „Brygady" z „Turystami" zaczyna być realizowany. W sprawie tej odbyło się już zebranie zainteresowanych członków klubów, a ma odbyć się jeszcze jedno zebranie, na którym sprawa ta ma być ostatecznie zdecydowana.

KANADA — AUSTRIA 4:3

W Wiedniu Kanada pokonała Austrię 4:3 (1:1, 2:2, 1:0).

PRAGA — SZTOKHOLM 3:2

W Sztokholmie reprezentacja Pragi wygrała ze Sztokholmem 3:2 (0:0, 2:2, 1:0).

ZURYCH SC — USA 2:1

W Zurychu gościła drużyna reprezentacyjna USA, ponosząc trzecią z kolei niepowodzenia.

WĘGRY — HAMBURG 3:1

Reprezentacja hokejowa Węgier rozegrała mecz z reprezentacją Hamburga, bijąc ją 3:1.

ŁÓDŹ — ŚLĄSK

Skład ósemki łódzkiej na mecz międzyokręgowy ze Śląskiem uległ w ostatniej chwili zmianie. W miejsce ciężkiej zamiast Pietrzaka, który szykuje się obecnie do przejścia na zawodostwo, wystąpi były pięściarz sosnowieckiej Moszkowicz. Moszkowicz zmierzy się z mistrzem Polski olbrzymem Pilatem.

Mecz odbędzie się dziś w Sosnowcu o godz. 11 rano w sali kina „Patria".

WALNE ZEBRANIE TS SOSNOWIEC

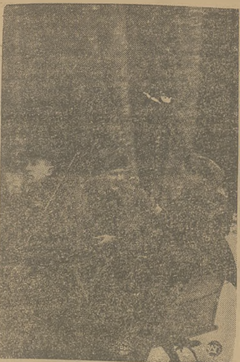
TS Sosnowiec przypomina swym członkom o walnym zebraniu, które odbędzie się w dniu 27 bm. w lokalu własnym przy boisku.

Z SENNIKA EGIPSKIEGO

Lukrecja — przeczytasz powieść młodej autorki; Łapserdak — odwiedzi cię daleki krewny; Monumentalne budowle — będziesz oglądał na ulicy w czasie wiatru nogi kobiece; Masakra — przejedziesz się autobusem miejskim; Narzekać na rząd (we śnie) — jest to rzecz tak naturalna, że nic oznaczać nie może.

Z RAPORTU POLICYJNEGO

Na ulicy Wąskiej poranił ciężko nożem Łupalski swoją żonę, z którą miał pięcioro dzieci, za pomocą uderzenia młotkiem.

POLOWANIE REPREZENTACYJNE W BIAŁOWIEŻY

Prezydent Rzeczypospolitej i marszałek Goering w drodze na polowanie w puszczy białowieskiej.

KRONIKA ZAWIERCIA

× **WALNE ZEBRANIE ZWIĄZKU OFICERÓW REZ.** Zarząd Koła Związku oficerów rezerwy R. P. w Zawierciu zawiadamia wszystkich swych członków oficerów i podchorążych rez. niezrzeszonych, że na podstawie statutu ZORRP. że w dniu 28 bm. o godz. 20, w sali Rady powiatowej w Zawierciu (starostwo) odbędzie się walne zgromadzenie ZOR. Zarząd wzywa swych członków, by gremialnie wzięli czynny udział w dorocznych obradach Koła.

× **Z ŻYCIA STRAŻY POŻARNEJ W LGOCIE.** Onegdaj starszy instruktor straży pożarnych p. E. Wochtman przeprowadził lustrację straży pożarnej w Lgocie, gm. Koziegłówki. Zarząd straży lgockiej posiada piękną świetlicę urządzoną własnym sumptem. Na czele straży lgockiej stoi prezes J. Motyl.

× **O ESTETYCZNY WYGLĄD GMIN POW. ZAWIERCIAŃSKIEGO.** Jak się dowiadujemy, starosta zawierciański — mgr. Trznadel, podczas swego pobytu w Częstochowie konferował z tamtejszym starostą. Tematem konferencji było — wspólne przeprowadzenie propagandy o estetyczny wygląd poszczególnych gmin w obu sąsiadujących ze sobą powiatach.

× **OTWARCIE CZYTELNI.** Polska Macierz Szkolna w Zawierciu uruchomiła bezpłatną czytelnię publiczną, dostępną dla wszystkich. Czytelnia zaopatrzona jest we wszystkie czasopisma i ilustracje.

× **BAL MILUSIŃSKICH W NIEGOWONICACH.** W ub. niedzielę odbyła się staraniem wychowanków klas 4, 6 i 7 p. Łucji i Tadeusza Rajchlów, w salach szkoły powsz. w Niegowonicach zabawa karnawałowa połączona z różnymi atrakcjami. Na zabawę zaproszeni byli rodzice dzieci, którzy przybyli w wielkiej liczbie, by przypatrzyć się plasom swoich najmilszych. Przybyłych wprowadził i objaśnił charakter zabawy p. Tadeusz Rajchel. Na całość złożyły się: tańce regionalne jak trojak i krakowiak oraz pieśni ludowe i inscenizacje pieśni o charakterze rozrywkowym jak również i wiersze o treści aktualnej. Integralną część programu stanowiła herbatka, urządzona wysiłkiem wychowawców, rodziców i dzieci, w czasie której przygrywał patefon a młodzież klas starszych wypowiedziała kilka monologów z życia szkolnego, które wywoływały wybuchy radości i śmiechu u zebranych. Zabawa spełniła w całości swą rolę wychowawczą odnośnie do dzieci a zarazem zacieśniła więzy pomiędzy szkołą i domem, co dało swój wyraz w gorącej podzięce rodziców pełnej wdzięczności za trud i wysiłek wychowawców około kształcenia i wychowania ich dzieci. Na zabawie obecny był kierownik szkoły p. A. Hofman, który w krótkich słowach podziękował przybyłym za interesowanie się poczynaniami szkoły.

Kino „STELLA" — Ziemia błogosławiona.

Za surowce płaćmy artykułami przemysłowymi

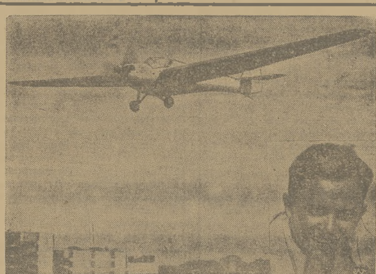
Im bardziej polski organizm gospodarczy krzepnie, tym śmielsze samodzielniejsze stawia kroki w handlu światowym. Analiza naszego handlu zagranicznego za okres kilkunastu lat wykazuje, iż zakres naszych czynności handlowych rozszerza się ustawicznie i obejmuje coraz większą ilość kontrahentów zamorskich. Do niedawna olbrzymia większość naszych obrotów zagranicznych dokonywała się z sąsiednimi lub niezbyt odległymi od nas państwami europejskimi. Obecnie zaś — dzięki Gdyni i rozbudowie własnej żeglugi morskiej — utrzymujemy bezpośrednie stosunki handlowe nie tylko z głównymi centrami handlu światowego, ale i z wielu krajami egzotycznymi.

Konieczność uprzemysłowienia Polski jest rzeczą bezsporną, dyktowaną przez przeludnienie wsi. Dlatego też problem surowcowy stanowi tak palące zagadnienie dla Polski. Patrząc realnie na to zagadnienie, musimy sobie powiedzieć, że zbywa nam na całym szeregu surowców, których nie możemy zastąpić namiastkami krajowymi, produkowanymi znacznie wyższymi kosztami. Musimy się więc pogodzić z przywozem różnego rodzaju surowców, jak bawełny, olejów roślinnych, kauczuku, tytoniu i td. Z punktu widzenia ekonomicznego ważnym jest przede wszystkim tanie zaopatrzenie się w surowce. A to da się osiągnąć tylko przy bezpośrednim dotarciu do źródeł produkcji.

Ten bezpośredni kontakt z krajami egzotycznymi, dostarczającymi nam surowców, ułatwi nam zbyt naszych wytworów przemysłowych. To też na udział w bliskich już Targach Poznańskich (początek maja) takich krajów, jak Konga belgijskiego, nie należy patrzeć wyłącznie pod kątem widzenia importowym.

Należy kierownictwu Targów Poznańskich wyrazić wdzięczność za torowanie drogi naszej ekspansji handlowej na terenach egzotycznych. Oby nasze koła przemysłowe potrafiły wyzyskać okazję rozszerzenia liczby swych rynków zbytu.

REKORD ŚWIATOWY NA MOTOSZYBOWCU

Na zdjęciu motoszybowiec „Bąk", konstrukcji inż. Kocjana, na którym w tych dniach pilot Offierski pobił rekord światowy długotrwałości lotu, utrzymując się w górze 5 godz. 20 min. W kwadracie podobizna.

Prace konserwatorskie w Kieleckim

ODKRYCIE ŚREDNIOWIECZNEJ POLICHROMII W PAŁACU BISKUPIM

Prowadzone prace w kierunku ratowania i zabezpieczenia zagrożonych zabytków sztuki w województwie kieleckim kontynuowane są nadal pod kierunkiem konserwatora dr Olesia.

Spośród prowadzonych prac, na specjalne wyróżnienie zasługuje dalszy remont b. pałacu biskupów krakowskich. Sala parterowa, oraz trzy sąsiednie zostały wyodrębnione, jako części muzealne gmachu.

W kilku salach parteru odkryte i odsłonięte zostały pierwotne stropy drewniane, pokryte rzeźbą i polichromią. Roboty prowadzone są całą zimę i ukończone zostaną w roku bież.

W Wąchocku, pow. iłżeckiego w kościele i budowlach pocysterskich romańskich z XII—XIII wieku prowadzone były dalsze roboty przy części budowli mieszczącej t. zw. kapitularz. W trakcie prac odkryto resztę pierwotnego romańskiego portalu.

W Szydłowie, pow. stopnickiego, ukończone roboty dla zabezpieczenia i odrestaurowania baszty t. zw. Bramy Krakowskiej.

W Mieronicach, pow. jędrzejowskiego, w kościele św. Jakuba z XII w. odkryto na ścianie płn. prezbiterium fragmenty średniowiecznej polichromii oraz szczegóły architektoniczne zostały odsłonięte.

W Chęcinach, pow. kieleckiego podjęto prace wstępne dla zabezpieczenia silnie zagrożonych murów zamku z XIV wieku.

Na Św. Krzyżu OO. Oblaci podjęli dalszy remont kościoła i części budynków klasztornych. Wkrótce rozpoczęte zostaną roboty dla umocnienia murów zachowanej części pierwotnego gotyckiego kościoła w Kargowie, pow. stopnickiego i w Mirowie, pow. zawierciańskiego, gdzie zachodzi konieczność zabezpieczenia zagrożonej części ruin zamku z XIV wieku.

KRONIKA OLKUSZA

Kolonia dla dzieci najbied. POW. OLKUSKIEGO W BUKOWNIE.

Na onegdajszym posiedzeniu powiatowego komitetu opieki nad dzieckiem i matką, na wniosek obecnych na posiedzeniu lekarzy, uchwalono przystąpić do budowy kolonii dla najbiedniejszych dzieci powiatu Olkuskiego w osiedlu letniskowym Bukowno.

Projektuje się budowę odpowiedniego estetycznego baraku na razie na pomieszczenie około 200 dzieci.

Poza tym zarząd m. Olkusza przystąpi już w przyszłym miesiącu do rozszerzenia gospody leśnej w Bukownie przez dobudowanie jednej dużej sali wobec wzmagającej się frekwencji letników i wycieczkowiczów.

Wobec przyznania przez wojewódzki Fundusz Pracy na rozbudowę Bukowna sumy 65 tys. zł. w gotówce, oraz 11 tys. w materiałach, przewidziany program prac inwestycyjnych na osiedlu jest całkowicie realny i zagwarantowany.

Dalsza budowa szosy klink.

OD SŁAWKOWA W KIERUNKU OLKUSZA DOPIERO W R. 1939.

Jak się dowiadujemy, kontynuowanie budowy nowej nawierzchni szosy klinkierowej od Sławkowa w kierunku Olkusza, w bież. roku będzie zaniechane.

Kierownictwo budowy dróg państwowych przerzucić ma budowę dróg w bieżącym roku na odcinek częstochowski, ograniczając się jedynie do budowy jednego klm. drogi (klinkierowej) pomiędzy Miechowem i Wolbromiem.

W ub. roku nowa szosa doprowadzona została od Strzemieszyc do samego prawie Sławkowa, dalsza zaś budowa w kierunku Olkusza ma być rozpoczęta dopiero w r. 1939.

× **POWIĘKSZONA OFIARA NA DOŻYWIANIE DZIECI.** Przed kilku dniami donosiliśmy o przeznaczeniu przez Sosnowieckie Tow. Kopalń Węgla w Sosnowcu kwoty zł. 496, na bezrobotnych w Bolesławiu. Dyrekcja tego Towarzystwa ofiarę tę powiększyła o zł. 504, — wpłacając całą sumę, tj. 1000 zł. na ręce p. starosty olkuskiego na rzecz dożywiania dzieci bezrobotnych w Bolesławiu.

× **TEATR LUDOWY W CHECHLE.** Z inicjatywy p. L. Polaczka, znanego kapelmistrza orkiestry, powstał w Chechle koło Klucz, oddział Małopolskiego Związku Teatrów i Chórów Ludowych. Do zarządu oddziału wybrano: pp. L. Polaczek — prezes, M. Piasecki — sekretarz i K. Szczepański — skarbnik.

× **ŚLEDZIK.** 1 marca w Olkuszu zapowiedziane są zabawy taneczne (śledzik) komitetu rodzicielskiego i grona nauczycielskiego gimn. męskiego w Olkuszu w sali gimnastycznej, oraz Tow. „Hejnał" w sali p. Bobrzeckiego.

× **KULIGIEM NA ŚLEDZIK DO SŁAWKOWA.** L.M. i K. sekcja obrony morza w Sławkowie urządza 1 marca w willi dr. Niepielskiego w Sławkowie tradycyjny śledzik, na który inicjatorzy zapraszają gości z Zagłębia i okolicy kuligiem. Dochód z imprezy na wzniosły cel, tj. na budowę ścigacza.

„ORZEŁ" — Truksa.

Popierajcie i zapisujcie się na członków L. O. P.P.

Tragiczny rejestr teroru

Krwawa lista ofiar G.P.U.

poza granicami Rosji Sowieckiej

Wypadek Butenki, członka poselstwa sowieckiego w Bukareszcie, który w obawie przed siepaczami GPU zbiegł do Rzymu, zwrócił uwagę na falę mordów i teroru, notowaną ostatnio na terenie Rosji sowieckiej. Agencja „Antykomintern" opracowała zestawienie osób zamordowanych przez GPU zagranicą.

ROK 1924

24 lipca **J. M. Kalinnikow**, antysowiecki pisarz, zamordowany w Sofii. 1 grudnia minister komunikacji **Kark** zamordowany w czasie puczu komunistycznego, na rozkaz GPU w Tallinie.

ROK 1925

14 kwietnia bułgarski gen. **Kosta Georgijew** zamordowany w Sofii na ulicy. 16 kwietnia wysadzenie w powietrze katedry sofijskiej 210 oficerów i obywateli zginęło, 600 doznało ran. Wybuch był zorganizowany przez agenta GPU Dymitrowa.

ROK 1926

25 maja na ulicach Paryża **Szalem Szwarcbart** zamordował **Petlurę**, hetmana Ukrainy i po zabójstwie wrócił do Rosji sowieckiej.

ROK 1927

2 września polski obywatel **Józef Trajkowicz** został wciągnięty do ambasady i zamordowany. 27 listopada płk. **Ktitorow**, b. szef sztabu gen. Sacharowa został uwięziony w sowieckim konsulacie, następnie przewieziony do Chabarowska i 28 marca 1928 roku rozstrzelany.

ROK 1928

25 kwietnia generał kawalerii **Wrangel**, wódz białej armii, zmarł w Brukseli. Wszystkie okoliczności, towarzyszące jego śmierci wskazują na to, że zmarł on otruty przez sowieckich agentów.

ROK 1930

26 stycznia gen. **Kutiepow** został w Paryżu porwany przewieziony przez agentów GPU do Moskwy i tam zamordowany. 7 grudnia b. minister spraw wewnętrznych republiki gruzińskiej **Ramiszwili** został zastrzelony na jednym z paryskich przedmieść.

ROK 1934

12 października agenci GPU zamordowali w nocy **Johana Pommera**, prawosławnego arcybiskupa Rygi i całej Łotwy oraz podpalili jego dom.

ROK 1937

25 stycznia w Lasku Bulońskim w Paryżu zamordowano **Dymitra Nawaszina**, b. sowieckiego przedstawiciela handlowego. W sierpniu **A. Nin**, „trockista" został schwytany w Barcelonie przez agentów GPU, przewieziony do Walencji, stamtąd do Madrytu i prawdopodobnie został już zgładzony. 6 września został zamordowany w okolicy Lozanny b. agent GPU **Ignacy Reiss**. Poczynając od 1926 r. był on szefem GPU na zachodnią Europę. Wezwany do powrotu do Rosji sowieckiej, uciekł on do Holandii, stamtąd zaś do Szwajcarii. Jak ustalono, udział w mordzie brała Ligia Grossowska, urzędniczka sowieckiego przedstawicielstwa handlowego w Paryżu. 29 września **Eugeniusz von Muller**, b. carski generał, został porwany w Paryżu. Podzielił on los swego poprzednika na stanowisku prezesa rosyjskiego związku wojskowych gen. Kutiepowa. 13 października agenci GPU uprowadzili sekretarza Trockiego **Erwina Wolffa** w Barcelonie i prawdopodobnie zgładzili. 4 listopada agenci GPU uprowadzili **Marka Reina** w Barcelonie, który ogłosił wiadomości, dotyczące sowieckich obozów koncentracyjnych. W listopadzie uprowadzono **Berniego**, b. komunistycznego profesora, w czasie jego urlopu wypoczynkowego na południu Francji.

ROK 1938

3 lutego agenci GPU zorganizowali zamach przy pomocy maszyny piekielnej na lokal rosyjskiej gazety w Sofii. Wskutek wybuchu zgnęli sekretarz wydawnictwa **Michaiłow** i p. Tamara Sołoniewicz, żona naczelnego redaktora. 16 lutego syn Trockiego, Siedow, zmarł i według wszelkiego prawdopodobieństwa — zgon nastąpił wskutek otrucia. 22 lutego zamordowano pod Serves pod Paryżem płk. Czimerina, którego zwłoki wyłowiono z rzeki.

„PRZESUNIĘCIA" DYPLOMATÓW

Jednocześnie agencja „Komintern" opublikowała listę „przesunięć" na stanowiskach dyplomatów sowieckich w różnych stolicach. W większości wypadków „przesunięcia" te zakończyły się zgładzeniem dyplomatów.

Dyplomatów sowieckich, którzy byli w Polsce, według tej agencji, spotkał następujący los:

10 listopada 1937 r. odwołano **ambasadora Dawtiana**. Według wiadomości, otrzymanych z Moskwy, rozstrzelano go.

Tegoż dnia odwołano attache prasowego **Aleksandrowa**, przedstawiciela agencji telegraficznej Pastnikowa, wojskowego aatache **Bałabanowa**. Wszyscy oni zginęli, przynajmniej brak dotychczas jakichkolwiek wiadomości o ich losie.

13 lutego rb. został odwołany **Winogradow**, b. radca poselstwa w Bukareszcie, późniejszy przedstawiciel handlowy Sowietów w Warszawie.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Komisja Izb przem.-handl. do spraw C. O. P. rozpatrzy wnioski Izby przem.-handl. w Sosnowcu

Związek Izb przemysłowo - handlowych powołał komisję do spraw COP, złożoną z delegatów Izb przemysłowo - handlowych:

w Krakowie, Lwowie, Lublinie
i Sosnowcu.

Komisja ta utrzymywać będzie ścisły kontakt z biurem Zw. Izb. Jej zadaniem jest rozważenie całokształtu zagadnień gospodarczych, wyłaniających się w związku z COP — nie tylko pod kątem jego rozbudowy, ale również ze stanowiska ogólnego uprzemysłowienia kraju. Komisja ma przy tym skoordynować akcję samorządu przemysłowo - handlowego z poczynaniami innych instytucji.

Plan prac komisji w najbliższym czasie obejmuje zagadnienia

organizacji COP, komunikacji (opracowane już częściowo przez izbę w Sosnowcu), kredytu, kształcenia zawodowego, opieki społecznej, racjonalizacji inwestycji i rozmieszczenia placówek handlowych.

Na pierwszym zebraniu komisji stwierdzono konieczność powołania do życia ośrodka informacyjnego, który miałby za zadanie udzielać zainteresowanym wskazań co do możliwości i warunków tworzenia w COP nowych placówek handlowych i przemysłowych.

Styczniowy wskaźnik produkcji 89,3 o 11 proc. wyższy od zeszłorocznego

Obliczony przez Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen wskaźnik produkcji przemysłowej w styczniu rb. podniósł się z 88,2 do 89,3, przewyższając o 11 proc. poziom ze stycznia r. ub.

Osłabienie działalności na robotach publicznych w okresie zimowym wpłynęło na pewien spadek produkcji w gałęziach dóbr wytwórczych, a więc w przemysłach mineralnym, budowlanym, hutnictwie żelaznym i przemyśle metalowym. Spadek produkcji wystąpił także w przemyśle drzewnym i spożywczym.

Wzrost produkcji zaznaczył się szczególnie silnie w przemyśle węglowym, a poza tym w całej prawie gałęzi dóbr spożycia (z wyjątkiem przemysłu spożywczego), a więc w przemyśle odzieżowym, włókienniczym, papierniczym, skórzanym, poligraficznym oraz w przemyśle chemicznym.

Wymiana dzieci między Polską a Niemcami

MUSI BYĆ DOKONANA NA ZASADZIE RÓWNOŚCI I WZAJEMNOŚCI ŚWIADCZEŃ

W Krakowie odbyła się konferencja polsko-niemiecka w sprawie wymiany dzieci w roku 1938. Towarzystwo pomocy dzieciom i młodzieży polskiej w Niemczech reprezentowali pp. dyr. Mieczysław Zaleski, dr Cezary Szulczewski i Jerzy Lubieniecki, Związek polskich towarzystw szkolnych w Niemczech pp. prezes Stefan Szczepaniak i dr Józef Michałek. Na czele delegacji niemieckiej, w której skład wchodzili przedstawiciele Reichszentrale Landaufenthalt fur Stadtkinder i Deutscher Wohlfahrtsdienst stał p. Hermann Althaus.

Delegacja polska zaproponowała, aby w roku 1938 zarówno z Niemiec, jak i z Polski wyjechało bezpłatnie po 3000 dzieci, a nadto — dla wyrównania świadczeń finansowych — 1000 dzieci niemieckich z Polski do Niemiec za zniżką 75-procentową.

Przewodniczący delegacji niemieckiej stwierdził, że ostateczną decyzję w sprawie przyjęcia tego rodzaju kontyngentów będzie mógł zakomunikować dopiero w początku marca, trudno mu bowiem zgodzić się na tak znaczne obniżenie kontyngentu. (W roku 1937 ustalono równe kontyngenty po 5000 dzieci, a nadto przyznano organizacjom niemieckim możność wysłania dodatkowo 3500 dzieci niemieckich z Polski do Niemiec).

Jak wiadomo, Związek polskich towarzystw szkolnych w Niemczech natrafiał w roku 1937 na trudności przy werbowaniu i wysyłaniu dzieci na kolonie z Niemiec do Polski i wskutek tego nie osiągnął ustalonego kontyngentu. Do Polski przyjechało w roku 1937 około 3000 dzieci polskich.

Propozycje Towarzystwa pomocy dzieciom i młodzieży polskiej w Niemczech, idące po linii ustalenia równych kontyngentów na rok 1938, znajdują pełne uzasadnienie w tym, że akcja wymiany dzieci powinna być oparta na zasadzie pełnej równości i wzajemności świadczeń i dlatego należy przypuszczać, że strona niemiecka argumenty te uzna za słuszne i zakomunikuje w najbliższym czasie, że akceptuje proponowane na krakowskiej konferencji warunki.

Przyjmując, że sprawa wymiany zostanie załatwiona pozytywnie, omówiono wszelkie inne sprawy, związane z przeprowadzeniem akcji, a to sprawy paszportowe, dewizowe itp.

50-LECIE „URODZIN" SHERLOCKA HOLMESA

Wszyscy znają przygody słynnego detektywa Sherlocka Holmesa, który powstał w wyobraźni Artura Conan-Doyle'a, ale nie wszyscy wiedzą o tym, że postać ta narodziła się właśnie przed pół wiekiem. Conan Doyle był lekarzem, zanim poświęcił się całkowicie literaturze. Do stworzenia postaci detektywa o genialnym zmyśle dedukcyjnym posłużyły mu fakty zapamiętane w młodości. Niezwykły talent dedukcyjny posiadał profesor Joseph Bell z wydziału medycyny na uniwersytecie w Edynburgu. W pamiętnikach Conan Doyle'a znajdujemy następujący przykład niezwykle szybkiej orientacji prof. Bella. Stanął kiedyś przed nim pacjent w cywilnym ubraniu; między pacjentem a lekarzem zawiązał się dialog:

— Pan służył w wojsku?
— Tak jest.
— Zwolniono pana niedawno?
— Tak jest.
— Służył pan w szkockim pułku?
— Tak jest.
— Pan jest podoficerem?
— Tak jest.
— Garnizon w Barnabie?
— Tak jest.

Po wyjściu pacjenta, prof. Bell wyjaśnił słuchaczom swój system dedukcyjny:

— Człowiek ten odnosił się do nas z szacunkiem, ale nie zdjął czapki. W wojsku tego się właśnie nie robi. Gdyby dawno opuścił szeregi, nabyłby już manier cywilnych. Posiada pewien autorytet, nie był więc zwykłym żołnierzem. Każdy z was zauważył chyba, że jest Szkotem. Jeśli mowa o garnizonie, pacjent ma elephantiasis, co zdarza się u ludzi zamieszkałych w Indiach zachodnich.

HUMOR

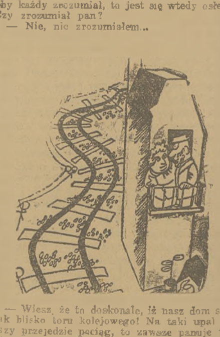
— Gdybym panią pocałował, to co by pani wtedy zrobiła?
— Nie myślę nigdy o niebezpieczeństwie gdy go nie ma...
— A gdy ono następuje, to co pani wtedy robi?
— Patrzę mu wtedy prosto w oczy.

PRAKTYCZNY WYNALAZEK

— Jeśli nie można się wypowiedzieć tak aby każdy zrozumiał, to jest się wtedy osłem. Czy zrozumiał pan?
— Nie, nic zrozumiałem...

— Wiesz, że to doskonale, iż nasz dom stoi tak blisko toru kolejowego! Na taki upał ile razy przejedzie pociąg, to zawsze panuje taki miły przeciąg...

Na miejsce „Hindenburga"

Niemcy budują nowy luksusowy hotel latający

W Friedrichshafen wre gorączkowa praca. Z początkiem lata br. wykończony zostanie i wyruszy w pierwszą podróż do Ameryki

nowy sterowiec niemiecki L. Z. 130, który zastąpi zeppelin „Hindenburg", ofiarę tragicznej katastrofy.

Przyczyną olbrzymich rozmiarów nieszczęścia, jakie spotkało w ub. roku lotnictwo niemieckie, był, jak wiadomo, wybuch łatwopalnego wodoru, którym napełniono powłokę sterowca. Tego rodzaju katastrofa, jak zapewnia Kurt Eckener, syn sławnego konstruktora dr. Eckenera,

więcej się nie powtórzy.

Zrezygnowano raz na zawsze z wodoru, zastępując go absolutnie niepalnym gazem — helium.

Konstruktorom niemieckim niełatwo przyszło pogodzić się z tą zamianą. Jedynym i wyłącznym producentem helium jest Ameryka, przy czym gaz ten ze względu na niewielkie jego ilości kalkuluje się bardzo drogo. Obok tak wielkiej zalety, jak niepalność, ma jednak helium tę wadę,

że przy równej z wodorem objętości nie zezwala na takie same obciążenie sterowca.

I z tego też powodu w L. Z. 130 ograniczyć musiano ilość pasażerów do 40, zamiast jak w „Hindenburgu" 60.

Montaż L. Z. 130 odbywa się w ogromnym hangarze, którego długość wynosi 256 m., wysokość — 50 metrów. Znajdując się na parterze, nie sposób zdać sobie sprawę z kształtu przyszłego sterowca. Odnosi się wrażenie że człowiek znalazł się

w centrum olbrzymiego doku okrętowego zaokrąglonego u szczytu czymś w rodzaju kopuły.

Masa sterowca przytłacza widza. Ludzie jak robaki przylepieni są do gigantycznego szkieletu, każdy na swym odcinku odrabia powierzoną mu pracę. Na różnych kondygnacjach stoją na specjalnych ruchomych platformach robotnicy. Im wyżej wjeżdża się windą wrażenie czegoś niesamowitego rośnie. Na wysokości 40 metrów ma się uczucie,

że znaleźliśmy się nagle w sercu metalowej dżungli,

gdzie tysiące pnących się roślin zaplątało się w gmatwaninę nie do rozwikłania.

Od świtu do późnej nocy pracuje nad montażem szkieletu 150 robotników. Blisko setka zajęta jest w fabrykach nad przygotowaniem poszczególnych części.

Doktór Dürr, naczelny konstruktor zakładów Zeppelina, podaje kilka ciekawych liczb, dotyczących budowanego giganta.

Długość L. Z. 130 wynosi 245 metrów, największa jego średnica — 41 metrów. Zużyto 5½ miliona nitów dla połączenia poszczególnych części konstrukcji oraz 136 km drutu stalowego. Pokrywa zewnętrzna sterowca zrobiona jest z płótna, wzmocnionego warstwą specjalnego produktu zwanego cellon. Jeśli płótno to rozwiniemy, pokryje ono powierzchnię 56.000 m. kw. Gdyby poszczególne części szkieletu sterowca połączyć ze sobą wzdłuż, to zajmą one przestrzeń 22 km.

L. Z. 130 posiadać będzie 4 motory, każdy o sile 4.000 HP. Szybkość maksymalna sterowca wyniesie 135 km na godzinę, przeciętna 125 km. Ilość helium, potrzebnego do napełnienia powłoki stanowi 200.000 m. sześć.

L. Z. 130 będzie dla podróżnych fruwającym luksusowym hotelem.

Wewnątrz sterowca urządzone zostaną z najwyższym komfortem jadalnia, salon, palarnia i bar. Kabiny dwuosobowe zaopatrzone zostaną w wodę gorącą i zimną. Cztery kabiny, specjalnie luksusowo urządzone, zarezerwowane zostaną dla wysoko postawionych osobistości.

Zadziwiająca jest lekkość wszystkich przedmiotów i mebli. Tak np. stół w bibliotece podnieść można jednym palcem — jego waga wynosi... 400 gramów! Waga każdego najdrobniejszego przedmiotu obliczona była jaknajdokładniej i prawie co do grama zgadza się ich łączny ciężar

Z ogromu włożonej pracy przy budowie L. Z. 130 wyłaniać się już zaczyna przyszłe arcydzieło współczesnej techniki.

PIERWSZA W POLSCE WIEJSKA SPÓŁDZIELNIA ZDROWIA

W Markowej, pow. łańcuckiego, woj. lwowskiego, powstała pierwsza w Polsce Wiejska Spółdzielnia Zdrowia. Na zdjęciu dzieci członków Spółdzielni korzystają z zupełnie bezpłatnej, systematycznej opieki i pomocy lekarskiej.

Rady praktyczne

Dębowe meble myje się szmatką, umaczaną w ciepłym piwie. Dla nadania z powrotem połysku smaruje się meble mieszaniną, otrzymaną przez gotowanie pół litra piwa, 5 dkgr wosku i 3 dkgr cukru. Po natarciu tą mieszaniną wyciera się wełnianą szmatką aż do połysku.

Szczotki do czesania należy myć często, namydlić włosie i wstawić na pewien czas do ciepłej wody.

Pendzle po lakierze lub pokoście czyścić w nafcie, terpentynie lub spirytusie.

Olej rycynowy lub sól morsztyńska są najlepszymi środkami przeczyszczającymi.

Czarny atrament wywabia się z bawełny przez pranie kilkakrotne w kwaśnym mleku. Stare plamy czyści się octem lub cytryną.

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO i SPRZEDAŻ

FIRMA
Czesław Rucińśki, Sosnowiec, Warszawska 2 poleca wyroby szklane, porcelanowe, nakrycia stołowe i wszelkie artykuły użytku domowego. Ceny konkurencyjne. 872

MEBLE

stołowe, sypialnie, sztuki pojedyńcze. Nowoczesne otomany, tapczany przeróbki. Na dogodnych warunkach poleca

P. TOMCZYK

Sosnowiec, Nowopogońska 19. Tel. 630-56. — Przyjmuje pożyczki i obligacje państw. Uwaga! Firma I. Tomczyk, 1-go Maja 14 nie ma nic wspólnego z moją Firmą.

BIAŁY TYDZIEŃ

W MAGAZYNIE BŁAWATNYM M. KĘPIŃSKI BĘDZIN ul. Kołłątaja 36
Tania sprzedaż białych towarów. 494

SPRZEDAM
tanio auto Sztutybaker — Sztandart osobowe kryte. Wiadomość w Administracji. 859

PIERWSZORZĘDNA
pracownia gorsetów p. f. „Maria" w Sosnowcu ul. Chemiczna Nr 12 m. 134 nad „Żłóbkiem dla dzieci" (domy firmy C. G. Schön) poleca: Pasy brzuszne, specjalne pasy lecznicze oraz biustonosze z najlepszych tkanin i po cenach bardzo przystępnych. Wykonanie szybkie i solidne. 474

OKAZYJNIE!
sprzedamy dobrze prosperujący sklep owocowo - delikatesowy śródmieście. Got. 2.000. Wiadomość: Administracja. 868

SPRZEDAM
magiel ręczną w dobrym stanie. Sosnowiec, Pazenna 14. 873

FARBY

lakiery, nitropolitura, pokost, olejne do studiów i plakatowe poleca: Fr. Pietranek, Sosnowiec, Prez. Mościckiego 15 (vis a vis kościoła). Tel. 63.070 535

WANIEN
i nasiadówek sprzedaż, wynajem i zamiana — F-ma „Pełka", Limanowskiego 26. Telefon 617-56. 565

PANI!
dbająca o wygląd swej linii — pasy, biustonosze nosi tylko z chrześcijańskiej pracowni „Nina", Sosnowiec, 3-go Maja 14. Robota solidna. Ceny konkurencyjne. 476

DOM NOWY
dwa piętra, dochodowy skanalizowany, 20 ubikacji (zajęte), podwórko duże, ogródek owocowy, zabudowania gospodarskie. 13 lat wolny od podatków, dający 10 procent od włożonego kapitału, lub plac przy Królewskiej 105 prętów w całości lub częściowo sprzedam. Moniuszki 14, gospodarz.

TAPCZANY
Otomany nowoczesne leniwce klubowe, materace, kozetki oraz przeróbki. Wykonanie solidne. Ceny konkurencyjne. Dogodna warunki spłaty poleca Zakład Tapicerski F. Fiak, Sosnowiec, Orla 13. 867

PIANINO
krzyżowe okazyjnie sprzedam. Sosnowiec, Mierosławskiego 1 m. 30. 866

MEBLE

na raty gotowe na zamówienie

TAPCZANY
otomany, fotele klubowe, kanadyjskie najnowsze modele, kozetki, materace, siatki. Ceny niskie. Zakład tapicerski J. Tomczyk — Sosnowiec, ul. 1-go Maja 14. — Telefon 68105. Firma egzystuje od 1910 roku. — Ostrzeżenie: Filii na Nowopogońskiej nie posiadam. 890

Wytwórnia MEBLI GIĘTYCH Piotr NOWAK

Będzin, ul. Gzichowska 22, telefon 71057. — Poleca fotele, półfoteliki, krzesła wiedeńskie różnych fasonów, stoliki, kwietniki, wieszaki, etażerki i t.p. oraz stoliki pod radio. 789

DO SPRZEDANIA
okazyjnie dywan. — Wiadomość: Jagiellońska 5 m. 30. 694

KAMIEŃ
wapień gruby do budowy oraz tłuczeń różnych wymiarów i brukowiec do budowy dróg polecają po cenach konkurencyjnych Kamieniołomy A. Zagórski, Będzin ul. 1 Maja 108 tel. 71-666.

WYTWORNA
Pani — Elegancki Pan ubiera się tylko w nowoczesnym Salonie Mód okryć damskich i ubiorów męskich Trybulski — Łaty Sosnowiec, Orla 14, tel. 62909. Poleca z własnych i powierzonych materiałów gotowe płaszcze i kostiumy damskie, na składzie mundurki szkolne. Poleca Szanownej Klienteli Firma Chrześcijańska.

KUPIĘ
bryczkę w dobrym stanie lub powozik. Strzemieszyce, tel. 18. 850

SPRZEDAM
piękny dwufrontowy plac 33 pręty domkiem 5.200 złotych. Dąbrowa Górnicza, Kołłątaja 8.

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskim, S.A.

zawiadamia mieszkańców domów robotniczych przy kopalni „MILOWICE" w Sosnowcu, że na zlecenie Dyrekcji Towarzystwa Kopalń i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich

przystępuje do zelektryfikowania wszystkich mieszkań robotniczych i klatek schodowych w domach kopalni.

Mieszkańcy tych domów, z chwilą zamówienia dostawy prądu przez Elektrownię, będą mogli również zaopatrywać się na raty w urządzenia radiowe i grzejne w sklepie Elektrowni w Sosnowcu, lub za pośrednictwem upoważnionych akwizytorów.

Terminy zelektryfikowania poszczególnych grup tych domów są następujące:

GRUPA I.
Domy przy ul. Szosowej, Saturnowskiej, ślepej, Kaplicznej i Słonecznej — około 20 kwietnia br.

GRUPA II.
Domy przy ul. Brynicznej na kolonii „Pekin" — w 7 tygodni po wykończeniu grupy pierwszej.

GRUPA III.
Domy przy ul. Podjazdowej na kolonii „Betony" — w cztery miesiące po wykończeniu grupy drugiej.

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM, S. A.

MODA SPORTOWA
Sportowa kamizelka z miękkiej skóry jelonkowej nadaje się doskonale do wycieczek i polowań. Noszona ona może być nawet do całych sukienek.

LOKALE

SKLEP
z dwu pokojowym mieszkaniem do wynajęcia Sosnowiec, Nowa 14, róg Leszno. 836

DO WYNAJĘCIA
sklep z mieszkaniem, oraz 3 pokoje z kuchnią wygodami. Piłsudskiego 48. 889

POKÓJ
używalność kuchni, jednej, dwom osobom — wynajmę. Piłsudskiego 78, p. Krężlowa. 890

POKÓJ
umeblowany z całodziennym utrzymaniem lub bez do wynajęcia. Sosnowiec, Kołłątaja 15 m. 1. 885

POKÓJ
z wygodami w śródmieściu do wynajęcia. Teatralna 1 m. 41. 878

DO WYNAJĘCIA
pokój umeblowany osobne wejście. Miła 6. U gospodarza. 686

DO WYNAJĘCIA
pokój z kuchnią, niski parter. Konrada 4. 852

POKÓJ
umeblowany do wynajęcia, słoneczny, czysty. Moniuszki 1 m. 2. 862

DO WYNAJĘCIA
pokój kawalerski z oddzielnym wejściem. Orla 5, dozorca wskaże. Telefon 61281. 858

DO WYNAJĘCIA
4 pokoje, kuchnia wszystkie wygody, 2 pokoje kuchnia Sosnowiec, Piłsudskiego 46.

POKÓJ
umeblowany na I piętrze w domu reprezentacyjnym przy ul. Dęblińskiej 7 do wynajęcia od zaraz. 874

MIESZKANIE
4-pokojowe z wszelkimi wygodami w nowym domu w śródmieściu do wynajęcia od 1 marca tel. 62675. 847

2 POKOJE
z kuchnią z wygodami w nowym domu od zaraz do wynajęcia. Sienkiewicza 17-c.

ZGUBIONE DOKUMENTY

ZGUBIONO
dowód rejestracyjny na auto marki „Aero" za Nr. A. 25-102 wydany przez Województwo Kieleckie na imię Bernarda Józefa Rollinga, ul. Orla Nr. 2 w Sosnowcu. 860

UNIEWAŻNIAM
zagubiony dowód kolejowy wydany przez Dyrekcję Warszawską nr 34333 i bilet uczniowski Zawiercie — Sosnowiec. Danuta Anzorge. 884

ZAKOPANE

Pensjonat „WACŁAWA"
ul. Zamojskiego tel. 1495

Wykwintne utrzymanie
Woda bieżąca zimna i ciepła
CENY NISKIE 803

UZDROWISKA

„DOM KLIMATYCZNY"
i „Patria" pensjonat kuracyjny Dra Pawlaka. Bystra-Walkowice, lekarze specjaliści, centralne ogrzewanie, woda bieżąca, wygodnie. Przyjmuję na leczenie. 466

KINO ZAGŁĘBIE

DZIŚ najweselsza komedia
NIEWINNIE SIĘ ZACZĘŁO
w rol. gł. **Loretta Young, Tyrone Power**
Początek I seansu o godz. 17.30 w niedzielę o godz. 15.30

KINO „EDEN"

Myrna Loy i William Powell
w świetnej komedii
„Podwójne wesele"
Słynna sztuka Molnara „Wielka miłość" przeniesiona na ekran
Początek seansu o godz. 17.30 w niedzielę i święta o g 15.30

KINO RIALTO
Warszawska 18

Dziś ostatni dzień! Najpotężniejszy film egzotyczno-sensacyjny rozgrywający się na pełnej uroku i grozy wyspie Tahiti i Manukura p.t.
„HURAGAN"
Fascynujący romans kochanków egzotycznych.
SENSACJA! MIŁOŚĆ! EMOCJA!
W rol. gł. Pamiętna „KROLOWA DZUNGLI"
DOROTHY LAMOUR i nowy Tarzan JOHN HALL

KINO-TEATR „PATRIA"
L. Marcinkowski i S-ka w Sosnowcu
dawn. Kino Palace

DZIŚ
„Jej pierwszy bal"
(UN CARNET DE BAL)
W rolach głównych: **Harry Baur, Marie Bell, Pierre R. Willm, Pierre Blanchar**
Tragiczne dzieje pięciu mężczyzn, którzy kochali jedną kobietę
Film ten to prawdziwa uczta artystyczna.

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62. Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073
Redakcja nasza przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm; w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA.
Po 10 wyrazów w każdem kosztują:
30 drobnych ogł. 20 zł.
20 drobnych ogł. 13.00 zł.
10 drobnych ogł. 7.00 zł.
5 drobnych ogł. 4.00 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 g.

Oddziały „Kuriera Zachodniego": BĘDZIN, Małachowskiego 7, tel. 7.13.91. — DĄBROWA, Krótka 13. — GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego — KIELCE Sienkiewicza 4 ŁAZY, Władysław Jaworski. — OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Nordaszewskiego. — STRZEMIESZYCE, księgarnia W. Bagmskiej. — ZAWIERCIE, 3-go Maja 29. — ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. — ŻARKI, Fr. Cacoń. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. — PILICA rynek, Jaworski — CZELADŹ, Wieczorkowa, Staszica 27, KAZIMIERZ — PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.